

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

2010. július 8., csütörtök

Tartalomjegyzék

5/2010. (VII. 8.) NFM rendelet	A földgáz rendszerhasználati díjak megállapításáról szóló 31/2009. (VI. 25.) KHEM rendelet módosításáról	21825
123/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21827
124/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21831
125/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21833
126/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21834
127/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21837
128/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21839
129/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21841
130/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21843
131/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21844
132/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21847
133/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21849
134/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21851
135/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21852
136/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21855
137/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21857

Tartalomjegyzék

138/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21860
139/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21863
140/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21865
141/2010. (VII. 8.) AB határozat	Az Alkotmánybíróság határozata	21868
1148/2010. (VII. 8.) Korm. határozat	A 2010. május–június hónapokban kihirdetett veszélyhelyzetek időszakában felmerült védekezési költségekről és károk enyhítéséről	21870
52/2010. (VII. 8.) ME határozat	Az országos rendőrfőkapitány felmentéséről	21877
53/2010. (VII. 8.) ME határozat	Az országos rendőrfőkapitány kinevezéséről	21877
54/2010. (VII. 8.) ME határozat	A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatójának felmentéséről	21877
55/2010. (VII. 8.) ME határozat	A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatójának kinevezéséről	21878
56/2010. (VII. 8.) ME határozat	Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatójának felmentéséről	21878
57/2010. (VII. 8.) ME határozat	Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatójának kinevezéséről	21879
58/2010. (VII. 8.) ME határozat	A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete alelnökeinek kinevezéséről	21879

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A nemzeti fejlesztési miniszter 5/2010. (VII. 8.) NFM rendelete a földgáz rendszerhasználati díjak megállapításáról szóló 31/2009. (VI. 25.) KHEM rendelet módosításáról

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény 133. § (1) bekezdés 2. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 84. § f) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § A földgáz rendszerhasználati díjak megállapításáról szóló 31/2009. (VI. 25.) KHEM rendelet (a továbbiakban R.) a következő 7/A. §-sal egészül ki:
„7/A. § Az elosztói engedélyes a Ft/GJ-ban történő elszámolás helyett Ft/MJ-ban történő elszámolást is alkalmazhat.”
2. § Az R. 2. melléklete e rendelet Melléklete szerint módosul.
3. § Ez a rendelet kihirdetését követő napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Dr. Fellegi Tamás s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

Melléklet az 5/2010. (VII. 8.) NFM rendelethez

1. Az R. 2. melléklete 1. pontjának a) alpontjában foglalt táblázat A:5–C:8 mezője helyébe a következő mezők lépnek:

a) pont aa) alpont aac) pontja (osztrák/magyar határ Baumgarten felőli belépési pont)	–	16,26
a) pont aa) alpont aad) pontja (ukrán/magyar határ Beregovo felőli belépési pont)	–	16,26
a) pont aa) alpont aae) pontja (hazai termelés belépési pont)	–	14,63
a) pont ac) alpont acb) pontja (tárolói belépési pont)	–	9,76

2. Az R. 2. melléklete 2. pontjában foglalt táblázat A:6–A:7 mezője helyébe a következő mezők lépnek:

100 m ³ /h-nál nagyobb névleges összkapacitású gázmérővel rendelkező és 3131–17 100 MJ/h kapacitás lekötésű felhasználók
100 m ³ /h-nál nagyobb névleges összkapacitású gázmérővel rendelkező és 17 100 MJ/h feletti kapacitás lekötésű felhasználók

3. Az R. 2. melléklete 3. pontjának b) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„b) A tárolói mobildíj, a tárolói csúcspdíj és a betárolási díj kiszámítása a következő képletek alapján történik:

(i) $TM = 166,18 * cm^{0,48} \text{ Ft/GJ}$

(ii) $TCS = 7,79 * cm^{0,48} \text{ Ft/MJ/nap/év}$

(iii) $BT = [(bk/m)/(1/150)/3 + 2/3] * 30,90$

A képletben a

TM: tárolói mobildíj (Ft/GJ),

TCS: tárolói csúcsdíj (Ft/MJ/nap/év),

BT: betárolási díj (Ft/GJ).

cm = 100 * cs/m

cm: a rendszerhasználó csúcs/mobil lekötési arányának százszorosa

cs: a rendszerhasználó tárolói csúcs lekötése (MJ/nap)

m: a rendszerhasználó tárolói mobil lekötése (MJ)

bk: a rendszerhasználó tárolói betárolási kapacitás lekötése (MJ/nap)“

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai és végzései

Az Alkotmánybíróság 123/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján, továbbá – hivatalból eljárva – mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata során meghozta az alábbi

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva megállapítja, hogy az Országgyűlés a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényben az anyasági támogatás szabályozásakor az 70/A. §-át sértő – állampolgárság szerinti megkülönböztetést eredményező – mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet idézett elő, mert nem szabályozta azonos feltételek szerint az anyákat megillető jogosultságot.
Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2010. december 31-ig tegyen eleget.
2. Az Alkotmánybíróság a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.
Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 29. § (1) bekezdése – anyasági támogatásra jogosultságot meghatározó rendelkezése – alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte. Az indítványozó apa előadta, hogy gyermekeik édesanyja nem magyar állampolgár, ezért anyasági támogatást az anya nem igényelhetett a gyermekek után, annak ellenére, hogy a törvényi feltételt – a terhesgondozáson való részvételt – teljesítette. Az igénylés időszakában a román állampolgárságú anya családjegyesítés során tartózkodási engedéllyel élt Magyarországon. Anyasági támogatási igényt ezért az indítványozó apa nyújtott be a gyermekek után, akinek kérelmét részint azért utasították el, mert az apa nem jogosult e támogatási formára, részben azért, mert az anya nem magyar állampolgár. Az indítványozó a jogerős közigazgatási határozat bírói felülvizsgálatát is kezdeményezte, de a Pest Megyei Bíróság az 5.K.26.531/2006/4. számú ítéletében – 2006. július 5-én – a felperes keresetét elutasította. Ezt követően – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 48. §-ában meghatározott feltételek alapján – az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint a Cstv. 29. § (1) bekezdése sérti az Alkotmány 70/A. §-ában meghatározott diszkrimináció tilalmát, mivel a támogatandó gyermekek vérszerinti apját kizárja a jogosultak köréből, míg az örökbefogadó, vagy a gyám nemre való tekintet nélkül – tehát ezekben az esetekben a férfi is – jogosult anyasági támogatásra. Álláspontja szerint a támogatandó gyermekekre tekintettel a szabályozás különbséget tesz anya és apa között, a gyermekek között édesanyjuk állampolgársága (tehát származásuk) között, továbbá olyan vegyes házasságból származó gyermekek között, akiknél magyar állampolgárságú anya mellett az apa nem magyar állampolgár (mert nekik jár a támogatás). Az indítványozó hivatkozik továbbá az Alkotmány 67. § (1) bekezdésére is, amely a gyermekekről való gondoskodás alkotmányi szabályát tartalmazza.
Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz benyújtott panaszát megelőzően (a jogerős közigazgatási határozatot követően) az Emberi Jogok Európai Bíróságához (a továbbiakban: Bíróság) fordult az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 14. cikkében foglalt megkülönböztetés tilalma és a 8. cikkben foglalt magán-és családi élet tiszteletben tartását együtt sérelmezve. A Bíróság a Weller kontra Magyarország 44399/05 sz. ügyben azt állapította meg, hogy a panaszos ügyében

az Egyezmény 8. Cikkével együttolvasott 14. Cikke sérelmet szenvedett. A Bíróság az államot az elmaradt anyasági támogatáshoz mért vagyoni kár megtérítésére kötelezte.

Az Alkotmánybíróság az indítványozót felhívta, hogy nyilatkozzék indítványának fenntartásáról, de az indítványozó az Alkotmánybíróság felhívására nem válaszolt.

II. 1. Az Alkotmány vonatkozó rendelkezései szerint

„66. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a férfiak és a nők egyenjogúságát minden polgári és politikai, valamint gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében.

(2) A Magyar Köztársaságban az anyáknak a gyermek születése előtt és után külön rendelkezések szerint támogatást és védelmet kell nyújtani.”

„67. § (1) A Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családjá, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.”

2. A Cstv.-nek az indítvány benyújtásakor hatályos szabályai szerint:

„2. § E törvény hatálya kiterjed – amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén élő

a) magyar állampolgárra,

b) bevándorlási vagy letelepedési engedéllyel rendelkező, továbbá a magyar hatóság által menekültként elismert személyekre,

c) a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendeletben, valamint – az anyasági támogatás (IV. fejezet) kivételével – a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjakra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában – a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve – érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezik.”

„29. § (1) Anyasági támogatásra jogosult a szülést követően

a) az a nő, aki terhessége alatt legalább négy alkalommal – koraszülés esetén legalább egyszer – terhesgondozáson vett részt;

b) az örökbefogadó szülő, ha a szülést követő 180 napon belül az örökbefogadást jogerősen engedélyezték;

c) a gyám, ha a gyermek a születését követően 180 napon belül – jogerős határozat alapján – a gondozásába kerül.

(2) Az anyasági támogatás az (1) bekezdés a) pontja szerinti jogosultat akkor is megilleti, ha a gyermek halva született.

30. § Amennyiben az anyasági támogatásra jogosult nő a támogatás felvételét megelőzően meghal, úgy az anyasági támogatást az anyával egy háztartásban élt apának kell kifizetni, ezen személy hiányában annak a személynek, aki a gyermek gondozását ellátja.

31. § Az anyasági támogatás – gyermekekénti – összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 225%-ával, ikergyermekek esetén 300%-ával.

32. § Az anyasági támogatásra vonatkozó igényt a szülést követő 180 napon belül lehet benyújtani.”

3. A Cstv. hatályos szabályai alapján:

„2. § E törvény hatálya kiterjed – amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén élő

a) magyar állampolgárra,

b) bevándorolt vagy letelepedett jogállású, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személyekre,

c) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmvtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmvtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

d) – az anyasági támogatás (IV. fejezet) kivételével – a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és – a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik.”

„29. § (1) Anyasági támogatásra jogosult a szülést követően

a) az a nő, aki terhessége alatt legalább négy alkalommal – koraszülés esetén legalább egyszer – terhesgondozáson vett részt;

b) az örökbefogadó szülő, ha a szülést követő hat hónapon belül az örökbefogadást jogerősen engedélyezték;

c) a gyám, ha a gyermek a születését követően hat hónapon belül – jogerős határozat alapján – a gondozásába kerül.

(2) Az anyasági támogatás az (1) bekezdés a) pontja szerinti jogosultat akkor is megilleti, ha a gyermek halva született.

30. § Amennyiben az anyasági támogatásra jogosult nő a támogatás felvételét megelőzően meghal, úgy az anyasági támogatást az anyával egy háztartásban élt apának kell kifizetni, ezen személy hiányában annak a személynek, aki a gyermek gondozását ellátja.

31. § Az anyasági támogatás – gyermekekénti – összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 225%-ával, ikergyermekek esetén 300%-ával.

32. § Az anyasági támogatásra vonatkozó igényt a szülést követő hat hónapon belül lehet benyújtani.”

- III.
1. Az indítványozó nemek közötti különbségtételt kifogásolt a tekintetben, hogy az örökbefogadó apa, vagy a gyám jogosult anyasági támogatásra, a vér szerinti apa pedig nem, ha az anya nem tartozik a Cstv. anyasági támogatásra jogosultságot meghatározó személyi hatálya alá. A nemek közötti különbségtételt kifogásolja a tekintetben is, hogy ha az apa nem magyar állampolgár, akkor az anya – ugyanolyan feltételű család esetén – mégis jogosult támogatásra. Az indítványozó hivatkozik továbbá a gyermekek származás szerinti különbségtételére az anya, illetve az apa állampolgárságára tekintettel.
 2. A probléma eldöntéshez az Alkotmánybíróság elsőként a családok támogatásának rendszerében az anyasági támogatás sajátosságait vizsgálta meg. Az anyasági támogatás a szüléshez kapcsolódó egyszeri juttatás. A támogatás címzettje elsősorban az anya, hiszen a támogatásra való jogosultság feltétele, hogy a nő várandóssága alatt legalább négy alkalommal vegyen részt terhes-gondozáson. Mint a törvényhez kapcsolódó indokolás is rámutat: „Ez a felelős gyermekváltásra ösztönző szabály a születendő gyermek és az anya egészsége védelmét szolgálja.”. Ugyanakkor a törvény szerint kivételesen férfi is jogosultta válhat anyasági támogatásra, ha örökbefogadó vagy a gyám, illetve az apa is anyasági támogatásra válhat jogosultta a Cstv. 30. §-a szerint. E szabály ugyanis kimondja, hogy ha „az anyasági támogatásra jogosult nő a támogatás felvételét megelőzően meghal, úgy az anyasági támogatást az anyával egy háztartásban élt apának kell kifizetni, ezen személy hiányában annak a személynek, aki a gyermek gondozását ellátja.”
Az anyasági támogatás szociális juttatás. Az Alkotmánybíróság erre vonatkozó gyakorlatának összegzése szerint: „A szociális ellátásokkal kapcsolatosan a jogalkotó maga határozhatja meg, hogy milyen eszközökkel éri el társadalmpolitikai céljait, és az egyes ellátási formákat jogosultsági feltételekhez kötheti. Az ellátás igénybevételi feltételeinek meghatározásánál a jogalkotó széles körben mérlegelheti a társadalom gazdasági és szociális helyzetét. A gazdaság helyzetére, az ellátórendszerek teherbírására tekintettel alakíthatja a szociális ellátások körét mindaddig, amíg valamely Alkotmányban rögzített elv (pl. a diszkrimináció tilalmának elve) nem sérül. Ebből eredően a rászorultaknak csak arra van alapvető joguk, hogy az ellátás iránti igényük elbírálása azonos szempontok alapján, tárgyilagosan, hátrányos megkülönböztetés nélkül, az elbírálásra vonatkozó eljárási szabályok korrekt alkalmazásával történjen.” (514/B/2000. AB határozat, ABH 2005, 909.)
 3. Az Alkotmány 70/A. §-a az alkotmányellenes megkülönböztetést tiltja. Az Alkotmány 66. § (2) bekezdés szerint a Magyar Köztársaságban az anyáknak a gyermek születése előtt és után külön rendelkezések szerint támogatást és védelmet kell nyújtani, a 67. § (1) bekezdés kimondja, hogy a Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családjá, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges, ugyanezen § (3) bekezdés értelmében a családok és az ifjúság helyzetével és védelmével kapcsolatos állami feladatokat külön rendelkezések tartalmazzák.
Ezen alkotmányos tételek alapján az állam az anyáknak – különösen a gyermekek születéséhez kapcsolódva – támogatást nyújt. Ilyennek tekinthető jelen ügyben a Cstv.-ben szabályozott anyasági támogatás. A Cstv. alapján az anyasági támogatás célja kettős. Egyrészt a terhes-gondozáson való részvételre, s ez alapján

a gyermek és a anya védelmére ösztönöz, másrészt azonban – akkor amikor jogosulttá teszi az örökbefogadó szülőt, a gyámot [29. § b) és c) pont], illetve bizonyos esetben az apát [30. §] – a gyermek születéséhez kapcsolódó juttatás. A Cstv. személyi hatályát a 2. § határozza meg. E szerint nemcsak a magyar állampolgárok jogosultak e juttatásra, hanem a bevándoroltak, a letelepedett jogállásúak, a menekültek, hontalanok, [2. § b) pont], illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: EGT. tv.) szerint meghatározott személyek három hónapot meghaladó tartózkodás és bejelentett lakóhely esetén [2. § c) pont]. Ez EGT. tv. szerint ez utóbbi körben juttatás jár – többek között – „az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgárának, továbbá az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személynek (a továbbiakban: EGT-állampolgár)” [1. § a) pont] stb.

Látható tehát, hogy maga a Cstv. személyi hatálya is szélesebb kört fog át a magyar állampolgároknál. Az anyasági támogatás a terhesgondozáson való részvétel ösztönzésével és a gyermekek születésének támogatásával kifejezetten az Alkotmány 66. § (2) bekezdésének – azaz az anyáknak a gyermek születése előtt és utáni támogatást és védelmet biztosító alkotmányi rendelkezés – megvalósítását szolgálja. Ez az alkotmányos tétel a „Magyar Köztársaságban az anyáknak...” kifejezéssel él az alanyi kör meghatározásakor, csakúgy, mint a gyermekek védelméről szóló „67. § (1) bekezdés, amely „[a] Magyar Köztársaságban” lévő gyermekekről szól. A jelen ügyben megállapítható, hogy ha az anya a Cstv. 2. §-a értelmében a törvény hatálya alá tartozik, mert pl. magyar állampolgár és a Cstv. 29. § (1) bekezdés a) pont szerinti feltételt is teljesítette, akkor anyasági támogatásra válik jogosulttá. Abban az esetben azonban, ha az anya törvényesen tartózkodik Magyarországon, de nem tartozik a Cstv. 2. §-ában meghatározott személyi körbe (mert pl. EGT-n kívüli állampolgár) nem kap anyasági támogatást, hiába teljesítette a Cstv. 29. § (1) bekezdés a) pont szerinti feltételt. Ebben az esetben az anyának sem saját jogon, sem pedig az apa révén – legyen az apa akár magyar állampolgár – nem jár anyasági támogatás. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint jelen ügyben azonos csoportba az Alkotmány 66. § (2) bekezdése szerinti, a Cstv. 29. § a) pontjában meghatározott feltételt teljesítő anyák tartoznak.

A szabályozás azzal, hogy – a fent jelölt esetben – elismeri az anya anyasági támogatásra való jogosultságát, a másik esetben pedig nem – az Alkotmánybíróság megítélése szerint – ésszerű indok nélkül tesz különbséget összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között. Az ésszerű indok nélküli különbségtétel pedig alkotmányellenességhez vezet. [Lásd: 9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 77–78.; 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 282.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 203.]. A Cstv. anyasági támogatásra vonatkozó rendelkezései tehát adott esetben előidézhetnek olyan helyzetet, amelyben ésszerű indok nélküli különbségtétel valósul meg állampolgárság szerint.

4. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ába szabályozott alkotmányjogi panasz konkrét normakontroll. Az Alkotmánybíróság e hatáskörében az indítványozó által megjelölt normát vizsgálja, és alkotmányellenesség megállapítása esetén a normát megsemmisíti, illetve ha a jogbiztonság vagy az indítványozó különösen fontos érdeke indokolja, az indítványozó ügyében alkalmazási tilalmat rendel el. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a Cstv. – vizsgálni kért – 29. § (1) bekezdése nem tartalmaz alkotmányellenes rendelkezést. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság a Cstv. 29. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy a szabályozás egyoldalú, hiányos volta eredményezett a 3. pontban kifejtettek szerint alkotmányellenes helyzetet. Az Abtv. 21. § (7) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára hivatalból is indíthat eljárást. Az Abtv. 49. §-a szerint a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapításának feltétele, hogy a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta, és ezzel alkotmányellenességet idézett elő. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg akkor is, ha valamely alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 232.]. Az Alkotmánybíróság ezen felül állandóan követett gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértést nemcsak akkor állapít meg, ha az adott tárgykörre vonatkozóan semmilyen szabály nincs [35/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 204, 205.], hanem akkor is, ha az adott szabályozási koncepció belül az Alkotmányból levezethető tartalmú jogszabályi rendelkezés hiányzik [22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 113.; 29/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 122, 128.; 15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 132, 138.].

Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe foglalt – állampolgárság szerinti megkülönböztetést eredményező – mulasztásban megnyilvánuló

alkotmányellenesség áll fenn, mert az Országgyűlés nem szabályozta azonos feltételek szerint az anyákat megillető jogosultságot. Az Alkotmánybíróság ezért felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2010. december 31-ig tegyen eleget.

Az Alkotmánybíróság a Magyar Közlönyben való közzétételt a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 748/D/2006.

Az Alkotmánybíróság 124/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 119/2009. (IV. 11.) OVB határozatát helybenhagyja. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Magánszemély 2009. április 2-án országos népszavazási kezdeményezés tárgyában aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) hitelesítés céljából. Az aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e azzal, hogy a Büntető Törvénykönyvben a határozott ideig tartó szabadságvesztés általános és az egyes bűncselekményeknél tételesen meghatározott legrövidebb és leghosszabb tartama, valamint halmazati és összbüntetésbe foglalt maximuma egységesen a jelenlegi kétszeresére emelkedjen?”. Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését a 119/2009. (IV. 11.) határozatával megtagadta. Az OVB döntését azzal indokolta, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés szövege nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének. Az indokolás szerint nem tekinthető egyértelműnek az a kezdeményezés,

amely több kérdést tartalmaz, s így azokról a választópolgárnak nincs módja külön-külön véleményt nyilvánítani. Azzal is érvelt az OVB, hogy a jogalkotói egyértelműség sem biztosított, mert az egyes cselekmények egybevonása miatt nem világos, hogy a törvényalkotónak a továbbiakban mekkora marad a mozgásteret a büntetőjogi tényállások meghatározásában. Az OVB utalt továbbá arra is, hogy a büntetési tételek duplájára emelése ellentétes az Alkotmány 54. § (2) bekezdésében foglalt embertelen büntetés tilalmával.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján a kezdeményező kifogást nyújtott be az Alkotmánybírósághoz az OVB határozata ellen. A kifogás 2009. április 26-án 9 óra 53 perckor, vagyis a törvényes határidőn belül érkezett az OVB-hez.

A kifogást benyújtó szerint az OVB-nek sem a választópolgári, sem pedig a jogalkotói egyértelműség hiányára való hivatkozása nem helytálló. Előadta, hogy a népszavazási kérdésben szereplő elemek egymást kiegészítve alkalmazandók, ezért egymásból következnek, tartalmilag szorosan egymáshoz kapcsolódnak. Ebből következően úgy véli, hogy mind a választópolgárok, mind a jogalkotó értelmezni tudja az „egységesen” kifejezést. Az embertelen büntetés tilalmához kapcsolódóan vitatta az Alkotmány sérelmét, de ugyanakkor elismerte, hogy a büntetési tétel-keret ilyen, a népszavazási kérdésben meghatározott emelése nevezhető kíméletlennek.

- II.
1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].
 2. Az OVB határozatában megállapította, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében rögzített egyértelműség követelményének. Az OVB határozatában foglalt indokolásnak a több kérdésre és a dekriminalizálásra vonatkozó részével egyetértve, az Alkotmánybíróság a kifogást nem találta megalapozottnak. Ezért az Alkotmánybíróság a kifogást elutasította, s ennek megfelelően a Ve. 130. § (3) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a 119/2009. (IV. 11.) OVB határozatot helybenhagyta. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 477/H/2009.

Az Alkotmánybíróság 125/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 309/2009. (VI. 30.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. 1. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 309/2009. (VI. 30.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.
A kifogástevő 2009. május 20-án országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be, amelyen az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés módosítsa az 1989. évi XXXIV. törvény 5. § (1) bekezdését, hogy egyéni választókerületekben csak független jelölt indulhasson?”
Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadta. Az OVB megállapította, hogy a kezdeményezésben szereplő kérdés – annak következtében, hogy kizárja a pártokat az egyéni képviselő-jelölt indításának jogából – ellentétes a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 3. § (2) bekezdésében foglaltakkal, melynek értelmében „[a] pártok közreműködnek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában.”
A testület álláspontja szerint „a kérdés hitelesítése esetén a népszavazás az Alkotmány módosítását kényszerítené ki.” Az OVB ezzel összefüggésben utalt az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára [hivatkozott határozatok: 2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.; 25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251.; 28/1999. (X. 6.) AB határozat, ABH 1999, 290.; 40/1999. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1999, 370.; 50/2001. (XI. 22.) AB határozat, ABH 2001, 359.; 48/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 552.], amely szerint az Alkotmány nem módosítható választópolgári kezdeményezésre induló népszavazással.
Az OVB megállapította továbbá azt is, hogy a kezdeményezésben szereplő kérdés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mely szerint „[a] népszavazásra feltenni kívánt konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.” Az OVBh. indokolása szerint a választópolgároktól nem várható el, hogy felmérjék a kérdésből következő, a választási rendszert érintő jelentős változásokat. Ezzel összefüggésben az OVB utalt arra, hogy a kezdeményezésben foglaltak megvalósulása esetén, az országgyűlési képviselők választására vonatkozó törvényi rendelkezések közül a listaállítást szabályozó előírások értelmüket veszítenék, mivel pártjelölt hiányában sem területi, sem országos lista állítására nem nyílna lehetőség.
Mindezekre tekintettel az OVB – hivatkozással az Alkotmány 3. § (2) bekezdésére, valamint az Nsztv. 10. §-ának b) és c) pontjára, valamint 13. § (1) bekezdésére – a kérdés hitelesítését megtagadta.
A kezdeményező – a törvényes határidőn belül – kifogást nyújtott be, amelyben vitatta az OVBh. indokolásában foglaltakat. Álláspontja szerint megalapozatlanul hivatkozott az OVB arra, hogy a kezdeményezés kizárja a pártokat az egyéni képviselő-jelölt indítás jogából, mivel a pártok egyéni képviselő-jelöltet továbbra is indíthatnak, a kérdés csak a jelölt függetlenségét írja elő, azt, hogy ne legyen tagja pártnak. Érvelése szerint a pártok továbbra is indíthatnak, támogathatnak független jelöltet, aki nem tagja a pártnak, így továbbra is részt vesznek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában. Ebből következően a kifogástevő szerint a népszavazás nem kényszerítené ki az Alkotmány módosítását, és a kezdeményezés nem ellentétes az Alkotmány 3. § (2) bekezdésében foglaltakkal sem.
A kifogástevő kifejtette, hogy véleménye szerint a kérdés nem érinti a pártok listaállítási jogát, az továbbra is a pártok „illetékessége marad” és „[c]sak a párttagságról kell lemondania annak a képviselőjelöltnek, aki valamelyik párt támogatásával akar mandátumhoz jutni!” Álláspontja szerint a kezdeményezésre azért van szükség, mert a választópolgár „szívesebben szavaz független jelöltre.”

Végezetül a kifogástevő arra is hivatkozott, hogy a konkrét kérdés véleménye szerint „világos, tiszta, egyértelmű” és nem érinti a választási rendszert.

II. A kifogás nem megalapozott.

Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság – alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban – a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.

Az Alkotmánybíróság – az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve – a kifogást nem találta megalapozottnak. Ezért a 309/2009. (VI. 30.) OVB határozatot az abban foglalt indokok helyességére tekintettel, azonos indokok alapján helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a Ve. 130. §-ában meghatározott hatáskörében eljárva – jogorvoslati fórumként – az OVB kifogással támadott határozatát vizsgálja felül. Mivel az Alkotmánybíróság döntése szerint a kérdésről nem tartható népszavazás, a határozatot érintő egyéb kifogásokkal az Alkotmánybíróság érdemben nem foglalkozott.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 742/H/2009.

Az Alkotmánybíróság 126/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján indult eljárásban meghozta az alábbi

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítéséről hozott 362/2009. (IX. 3.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 362/2009. (IX. 3.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.
- Az OVB vitatott határozatában hitelesítette az országos népszavazás kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát, amelyen a következő kérdés szerepel: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt az Országos Választási Bizottság – eljárási és működési szabályait tartalmazó – ügyrendjéről?”
- Az OVBh. indokolása megállapította, „hogyan az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz, ezért a hitelesítésnek akadályja nincs”. Az OVB e döntését a Ve. 117. § (1) bekezdésére, továbbá az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. §-ára alapozta.
- Az OVBh. ellen benyújtott kifogás utal a Ve. 21. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre, amelynek alapján az Országos Választási Bizottság kizárólag a törvénynek alárendelt szerv. Eredményes népszavazás esetén az Országgyűlésnek törvényt kellene alkotnia az OVB ügyrendjéről, s abban meghatározni az egyes eljárások pontos szabályait. A kifogástevő szerint a népszavazásra feltenni kívánt kérdés az Nsztv. 10. § b) pontjával ellentétes, valamint az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének d) pontjában meghatározott tiltott tárgykörbe tartozik, mivel az Országgyűlésnek hatáskörébe tartozó szervezet átalakításáról szól. A kifogástevő ezen indokok alapján az OVBh. megsemmisítését és az OVB új eljárásra utasítását kéri az Alkotmánybíróságtól.
- A kifogás benyújtója szerint az OVB által hitelesített kérdés az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség kritériumának sem felel meg, mivel sem a választópolgár, sem a jogalkotó számára nem tartalmaz iránymutatást arra nézve, hogy a megalkotandó jogszabályban milyen eljárási szabályokat kellene alkotni.
- Az OVBh. a Magyar Közlöny 2009. évi 124. számában, 2009. szeptember 3-án jelent meg, a kifogást 2009. szeptember 14-én – a jogszabály által meghatározott határidőn belül – terjesztették elő.
- II. Az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala során a következő jogszabályokat vette alapul:
1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:
 - „2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”
 - „19. § (...)
 - (2) Az Országgyűlés a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit.
 - (3) E jogkörében az Országgyűlés
 - a) megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát;
 - b) törvényeket alkot;
 - (...)”
 - „28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”
 - „28/C. § (...)
 - (5) Nem lehet országos népszavazást tartani:
 - (...)
 - d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,”
 2. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény rendelkezései:
 - „2. § Az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – hitelesítés céljából – be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz.”
 - „10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha
 - a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
 - b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
 - c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
 - d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak,
 - e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

A Ve. rendelkezései:

„77. § (2) A kifogásnak tartalmaznia kell

- a) a jogszabálysértés megjelölését,
 - b) a jogszabálysértés bizonyítékait,
 - c) a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- (...)”

„117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III. A kifogás megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján lefolytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdésének a)–c) pontjaiban, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]
2. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján először arra kellett választ adnia, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének d) pontja kizárja-e a népszavazás tartását az OVBh. által hitelesített kérdésben. Az Alkotmány említett rendelkezése alapján nem lehet népszavazást tartani az Országgyűlés hatáskörébe tartozó „személyi és szervezetalkítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről.”

Az Alkotmánybíróság 25/2004. (VII. 7.) AB határozatában már értelmezte az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés d) pontját. E határozatában rámutatott: „Az Országgyűlés döntési jogkörébe tartozó szervezetalkító kérdésekről az Országgyűlés számos formában és minőségében dönthet. Alkotmányozó hatalomként az Alkotmányban szereplő állami szervtípusokat is alakíthatja, törvényhozóként az alkotmányban nem szereplő kérdésekben szabályozhat az Alkotmány keretei között. Szerveket hozhat létre, szüntethet meg, alakíthat át, de határozati formában is hozhat egyes – pl. a saját belső szervezetére vonatkozó – szervezetalkító döntéseket. Az Országgyűlés alkotmányozóként és törvényhozóként is szabályozhatja a saját létrejötté, működése szabályait. (...) Az OVB-nek, illetve az Alkotmánybíróságnak ezért esetről esetre kell eldöntenie, hogy a népszavazást kezdeményező által megfogalmazott kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozó szervezetalkítási kérdés-e.” (ABH 2004, 380, 385.)

Az OVB által hitelesített, jelen alkotmánybíróági vizsgálat tárgyát képező kérdés alapján a választópolgároknak olyan, az Országgyűlés által megalkotandó törvény meghozataláról kellene állást foglalniuk, amely megváltoztatná az OVB eljárására vonatkozó jelenlegi szabályokat. A kérdésre adott válasz közvetlenül ugyan nem jelenti valamely szerv létrehozását, átalakítását, vagy megszüntetését, a kérdéstről tartott eredményes népszavazás az adott testület eljárási rendjére vonatkozó, a Ve.-ben, az Nsztv.-ben szabályozott hatályos jogi rend megváltoztatását eredményezheti. Az pedig az Országgyűlés hatáskörébe tartozó szervezeti kérdés, hogy valamely törvényben létrehozott testület eljárási rendjét maga állapítja meg, vagy részben rábízva az érintett testületre. Bármelyik megoldást is választja az Országgyűlés mindenképp szervezeti döntésnek tekintendő.

Az Alkotmánybíróság megállapítja tehát, hogy a törvényen alapuló államszervezeti döntések, így az OVB működési és eljárási rendjére vonatkozó törvényi szabályozás is az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés d) pontjának hatálya alá tartozó kérdések, így ezekről népszavazás nem tartható.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az eljárása alapjául szolgáló kifogást megalapozottnak találta, azért az OVBh.-t a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette, és a testületet új eljárás lefolytatására utasította.

Az Alkotmánybíróság jelen határozata közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 973/H/2009.

Az Alkotmánybíróság 127/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 399/2009. (IX. 25.) OVB határozatát helybenhagyja.
2. Az Alkotmánybíróság az – elkésletten és hiányosan benyújtott – elbírálás alkalmatlan kifogást érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. 1. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján három kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 399/2009. (IX. 25.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.
A kifogást benyújtók azt kérték, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg az OVBh.-t, és utasítsa új eljárás lefolytatására az OVB-t. Az Alkotmánybíróság az OVBh. ellen előterjesztett kifogásokat az az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, többször módosított és egységes szerkezetbe foglalt 2/2009. (I. 12.) Tü. határozat (ABK 2009. január, 3.) 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette és egy eljárásban bírálta el. A kezdeményezők – akik nem azonosak a kifogástevőkkel – 2009. szeptember 8-án országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtották be, amelyen az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy a nők méltó közéleti szereplésvállalásának elérése érdekében az európai parlamenti,

az országgyűlési és a helyi önkormányzati választásokról szóló törvények egészüljenek ki olyan rendelkezésekkel, amelyek előírják, hogy csak olyan listát lehet bejelenteni, amelyen egymás után váltakozva hol az egyik, hol a másik nemhez tartozó személyek szerepelnek?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdést hitelesítette. Az OVB megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz, így a hitelesítésnek akadálya nincs.

Az első kifogástevő szerint az OVB-nek több okból is meg kellett volna tagadnia a kérdés hitelesítését. Nézete szerint a kérdés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek, mivel egy többszörösen összetett – az európai parlamenti, az országgyűlési és a helyi önkormányzati választásokat is érintő – kérdés, és ebből következően nem egyértelmű.

A kérdés a kifogástevő szerint egyben burkolt alkotmánymodosítást is eredményez. Ez álláspontja szerint azért állapítható meg, mert a kezdeményezésben szereplő kérdésben megtartott eredményes népszavazás olyan törvényi szabályozás megalkotására kötelezné az Országgyűlést, amely ellentétes lenne több alkotmányi rendelkezéssel is. Sértené a nők és férfiak egyenjogúságát garantáló alkotmányi előírást [Alkotmány 66. § (1) bekezdés], továbbá a választójog egyenlőségét [Alkotmány 70. § (1) bekezdés], a közhivatal viseléséhez való jogot [Alkotmány 70. § (6) bekezdés] és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát [Alkotmány 70/A. § (1) bekezdés] tartalmazó alkotmányi rendelkezéseket. Ezen túlmenően a népszavazásra bocsátandó kérdés a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség biztosítását előíró alapelvi szintű törvényi rendelkezést [Ve. 3. § c) pont] is sértené, ami ellentétes a jogállami jogbiztonság [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] követelményével. A kezdeményezésben foglalt kérdés – a kifogástevő érvelése szerint – nem terjed ki a kisebbségi önkormányzati választásokra, ami azt eredményezi, hogy a „női kvóta” az említett választások esetén nem érvényesülne, ami sérti a diszkrimináció tilalmát előíró alkotmányi rendelkezést.

A második kifogástevő szerint sem felel meg a kérdés az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt törvényi követelménynek, mivel nem egyértelmű, és valójában egy olyan többszörösen összetett kérdést tartalmaz, amelynek egyes elemeiről az állampolgároknak nincs lehetőségük külön szavazni. Ez álláspontja szerint sérti a „népfelég elvét”. E mellett a kifogástevő arra is hivatkozott, hogy az OVB az OVBh.-ban nem jelölte meg azt a jogszabályi rendelkezést [a Ve. 117. § (1) bekezdését] amelyre véleménye szerint a testület a kifogással támadott határozatát alapította, ami szerinte ellentétes a Ve. 29/B. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltakkal.

A harmadik kifogástevő 2009. október 12-én – a Ve. 130. § (1) bekezdésében foglalt határidőn túl – telefax útján terjesztett elő kifogást az OVBh.-val szemben. A kifogás nem tartalmazza a kifogástevő pontos lakcímét (nem tartalmaz postai irányítószámot).

II. A kifogások közül egy kifogás tartalmi elbírálásra alkalmatlan, a további két kifogás pedig nem megalapozott.

1. A Ve. 130. § (1) bekezdése értelmében „[a]z Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.”

Az OVBh. közzétételére a Magyar Közlöny 2009. szeptember 25-én megjelent 135. számában, míg a harmadik kifogástevő által előterjesztett kifogás benyújtására a közzétételt követő 17. napon került sor. A Ve. 4. § (3) bekezdése értelmében – a törvényben szabályozott más határidőkhöz hasonlóan – az OVB határozata elleni kifogás benyújtására megállapított határidő jogvesztő, mely a határidő utolsó napján 16 órakor jár le. A Ve. 4. § (4) bekezdése szerint a napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani; a Ve. 116. §-ának és 78. § (1) bekezdésének együttes összevetésével pedig megállapítható, hogy a kifogás beérkezése számít a benyújtás időpontjának.

A Ve. 77. § (2) bekezdésének c) pontja a kifogás kötelező tartalmi elemeként írja elő a kifogás benyújtója nevének, lakcímének (székhelyének) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címének a kifogáson történő feltüntetését. A Ve. 77. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha az elkésett, vagy nem tartalmazza a 77. § a)–c) pontjaiban foglaltakat.

Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy a jelen ügyben a harmadik kifogástevő által előterjesztett kifogás nem tekinthető érdemben elbírálhatónak, mivel azt a törvényes határidőn túl terjesztették elő, továbbá nem tartalmazza a kifogástevő pontos lakcímét sem.

Ezért az Alkotmánybíróság az elkésett és egyben hiányos kifogást az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 22. § (2) bekezdésében, valamint a Ve. 130. § (1) bekezdésében, 116. §-ában, 77. § (5) bekezdésében foglaltak alapján érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

2. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Abtv. 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság – alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban – a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Az Alkotmánybíróság – az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve – a tartalmi elbírálásra alkalmas – az első és a második kifogástevő által előterjesztett – kifogásokat nem találta megalapozottnak. Ezért a 399/2009. (IX. 25.) OVB határozatot az abban foglalt indok helyességére tekintettel, azonos indok alapján helybenhagyta. Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1072/H/2009.

Az Alkotmánybíróság 128/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának, illetve az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 400/2009. (X. 8.) OVB határozatát helybenhagyja. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 400/2009. (X. 8.) OVB határozatában magánszemélyek által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését megtagadta.
- Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról, hogy a társadalmi szervezet működése feletti törvényességi felügyelet a bíróság hatáskörébe tartozzon?”
- Az OVB határozata indokolásában megállapította, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltaknak, amely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.
- Az OVB utalt arra, hogy az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (a továbbiakban: Etv.) 14. § (1) bekezdésének első mondata alapján a társadalmi szervezetek törvényességi felügyeletét az ügyészség látja el. A 14. § (1) bekezdés második mondata azonban arra utal, hogy ha a működés törvényessége másképpen nem biztosítható, az ügyész a bírósághoz fordulhat. A bíróság hatáskörét a törvény 16. §-a részletezi. Az OVB álláspontja szerint a rendelkezésekből megállapítható, hogy a törvényalkotó a felügyeleti jogosítványokat megosztotta az ügyészség és a bíróság között. Ezért a kérdés ebben a formájában a választópolgárok számára félrevezető, nem egyértelmű.
- Az OVB határozata a Magyar Közlöny 143. számában, 2009. október 8-án jelent meg.
- A kezdeményezők a törvényes határidőn belül kifogást nyújtottak be, melyben kérték, hogy az Alkotmánybíróság a 400/2009. (X. 8.) OVB határozatot semmisítse meg, és az OVB-t utasítsa új eljárásra.
- Véleményük szerint a határozat jogszabálysértő, és a kezdeményezést jogszabálysértés hiányában hitelesíteni kellett volna. A kezdeményezők szerint a kérdésre egyértelműen lehet válaszolni, az nem félrevezető, azt kell vélelmezni, hogy az állampolgárok ismerik azt a jogszabályi környezetet, amelyre a kérdés kiterjed. A jogszabályok közötti konzisztencia megteremtése szintén nem lehet akadály a kérdés hitelesítésének. Véleményük szerint a jogalkotó nem a „(törvényességi) felügyeleti jogosítványokat osztotta meg a bíróság és az ügyészség között. A törvényességi felügyeletet kizárólag az ügyész gyakorolja.” A kifogás tartalmazza azt is, hogy az „Alkotmány 51. § (3) bekezdésében szabályozott ügyészi fellépési jogot a kérdés nem érinti – nem is érintheti, mert ez alkotmányos rendelkezés – tehát ez nyilvánvaló, hogy a bíróság hatáskörébe kerülő törvényességi felügyelet során is érvényesül.”
- A kifogást tevők álláspontja szerint a „kényelmetlen”, valamint az új jogi szabályozásra törekvő kérdések, továbbá az államszervezet egyes – az Alkotmányban nem szabályozott – hatáskörei átrendezésére irányuló kérdések azon az okból nem utasíthatók el sem az OVB, sem az Alkotmánybíróság által, hogy azok burkolt alkotmánymódosításnak minősülnek.
- II. A kifogás nem megalapozott.
1. Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB határozata ellen beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdése a)–c) pontjaiban, illetve a Ve. 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, valamint, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.] Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]
 2. Az Alkotmánybíróság a határozattal szemben benyújtott kifogás érveit nem találta megalapozottnak. Az OVB a kifogásolt határozatban az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Nsztv. 10. § b) és c) pontjában foglaltak alapján jogszerűen tagadta meg, ezért az Alkotmánybíróság az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve, az indokok helyességére tekintettel a 400/2009. (X. 8.) OVB határozatot helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Trócsányi László
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: 1111/H/2009.

Az Alkotmánybíróság 129/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 432/2009. (XI. 5.) OVB határozatát helybenhagyja.
Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 432/2009. (XI. 5.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.
A kifogástevő 2009. október 8-án országos népszavazás kezdeményezésére irányulóan aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az OVB-hez hitelesítés céljából, amely aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg az etnikai alapon történő pozitív megkülönböztetést?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadta. Az OVB álláspontja szerint a kérdésben tartott eredményes népszavazás olyan törvényhozási kötelezettséget róna az Országgyűlésre, mely az Alkotmány 68. § (2) bekezdésében és a 70/A. § (3) bekezdésében foglaltak módosítását vagy hatályon kívül helyezését tenné szükségessé, ily módon az Alkotmány módosítása elkerülhetetlen lenne. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján azonban az Alkotmány módosítására az Országgyűlés jogosult, a népszavazás közvetetten sem vonhatja el az Országgyűlés alkotmányozó hatáskörét. Az OVB ezért megállapította, hogy a feltett kérdésben nem lehet népszavazást tartani.

A kifogástevő álláspontja szerint az Alkotmány valóban megfogalmazza a pozitív diszkrimináció létjogosultságának alkotmányos alapjait, azonban nem az etnikai alapon történő pozitív diszkriminációval összefüggésben. Érvelésében kifejti, hogy a két fogalom nem azonos, ezért a felteni kívánt kérdés nem ütközik az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdésébe. Véleménye szerint a kérdésben tartott eredményes népszavazás esetén nem lenne szükséges az Alkotmány 68. § (2) bekezdésében foglaltak módosítása, mert az abban foglaltak nem jelentik az etnikai alapon történő pozitív diszkrimináció alkotmányos voltát. Érvelésében kifejti továbbá, hogy az etnikai alapon történő pozitív diszkrimináció az Alkotmány 70/A. § (2) bekezdésében foglaltak alapján egyben a szóban forgó etnikumhoz nem tartozó emberek diszkriminációját is jelenti, amely alkotmányellenes.

II. A kifogás nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság – alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban – a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.
2. Az Alkotmánybíróság osztja az OVB-nek a kifogással támadott határozat indokolásában kifejtett azon álláspontját, hogy a népszavazásra felteni kívánt kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazás az Alkotmány módosítására kötelezné az Országgyűlést. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a vizsgált ügyben megállapította, hogy az OVB határozata megalapozott, ezért azt helyes indokai alapján helybenhagyta. Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1179/H/2009.

Az Alkotmánybíróság 130/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 421/2009. (X. 29.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I.
 - 1.1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 421/2009. (X. 29.) számú határozatában a magánszemélyek által országos népszavazási kezdeményezés tárgyában benyújtott aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadta az alábbi kérdésben: „[e]gyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról, hogy az Alkotmánybíróságnak – a törvényben meghatározott feltételek szerint – minden évben a Magyar Közlönyben jelentést kell közzé tennie a megelőző évben általa befejezett és folyamatban levő ügyek számáról?”
 - 1.2. Az OVB megállapította, hogy a kérdés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott egyértelműségi követelménynek, mert azt a látszatot kelti, mintha az Alkotmánybíróságnak jelenleg nem lenne a tevékenységével kapcsolatos közzétételi kötelezettsége. Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (a továbbiakban: Einfotv.) 3. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a törvény 6. § szerinti közzétételi listákon meghatározott adatait az Alkotmánybíróság Hivatala saját honlapján közzéteszi.
 2. A kifogást tevők kérik az OVB határozat megsemmisítését, és az OVB új eljárásra való utasítását. Kifejtik, hogy a kérdés egyértelmű, és téves az Einfotv. 3. § (1) bekezdés a) pontjára és 6. §-ára való hivatkozás, mivel ezen rendelkezések az elektronikus információkhoz való hozzáférést szabályozzák a közfeladatot ellátó szerv honlapján.
- II. A kifogás nem megalapozott.
 1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve.-ben és az Nsztv.-ben foglalt feltételeknek, és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].
 2. Az Alkotmánybíróság előzetesen megvizsgálta, hogy a jelen ügyben előterjesztett kifogás megfelel-e a törvényi feltételeknek. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kifogást, miután a támadott OVB határozat a Magyar Közlöny 2009. évi 152. számában 2009. október 29-én jelent meg, a törvényes határidőn belül [Ve. 130. § (1) bekezdés], és a kifogásra előírt tartalmi követelményeknek [Ve. 77. § (2) bekezdés] megfelelően, 2009. november 10-én nyújtották be az OVB-hez. Ebből következően a kifogás érdemi elbírálásra alkalmas.
 3. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint helyesen járt el az OVB, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Einfotv. vonatkozó rendelkezése alapján az Alkotmánybíróság már a kifogás elbírálásakor is köteles eleget tenni a népszavazási kérdésben megfogalmazott kötelezettségnek.

Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből eredő hatalommegosztás, és ezen belül a fékek és ellensúlyok alkotmányos rendszerét – ahogy arra az Einfotv. preambuluma is utal – nemhogy nem sérti, hanem erősíti a népszavazási kérdésben foglalt kötelezettség törvényi előírása.

A fentiek alapján az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve az Alkotmánybíróság a kifogást nem találta megalapozottnak, és a 421/2009. (X. 29.) OVB határozatot az abban foglalt indokok helyességére tekintettel, azonos indokok alapján helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság e határozatának közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1190/H/2009.

Az Alkotmánybíróság 131/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 39/2010. (I. 29.) OVB határozatát a jelen határozatban foglalt indokolással helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján magánszemélyek kifogást nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 39/2010. (I. 29.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen. Az OVB vitatott határozatában megtagadta annak az országos népszavazási kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányának a hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés módosítsa az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényt oly módon, hogy az Alkotmánybíróság székhelye ne Esztergomban, hanem Székesfehérvárott legyen?”

Az OVB eljárása során vizsgálta, hogy a kezdeményezés megfelel-e a Ve. 3. §-ában meghatározott alapelveknek, köztük a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének. Az OVB határozatának indokolásában többek között megállapította, hogy a kezdeményezők – a népszavazásra feltenni kívánt kérdés súlyát, jelentőségét, hatását tekintve – nem a népszavazás alkotmányos rendeltetésére, a közvetlen hatalomgyakorlás kivételességére, az állam

életében betöltött szerepére és súlyára tekintettel jártak el, így nem a népszavazás alkotmányos rendeltetésének megfelelően éltek népszavazáshoz való jogukkal.

Az OVB határozatának indokolásában megállapította továbbá, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §-ának (1) bekezdésében foglalt egyértelműségi feltételnek.

A kifogástevők álláspontja szerint az OVBh. jogszabálysértő. Úgy vélik, az OVB megalapozatlanul hivatkozott az OVBh.-ban az Nsztv. 10. §-ára és 13. §-ára, mivel az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán kizárólag egy kérdés szerepel, amely kérdés érthető, egyértelmű, mind nyelvtani, mind jogalkotási, mind pedig a „választópolgári megérthetőség” tekintetében. Mindezek alapján az OVBh. megsemmisítését, és az OVB új eljárás lefolytatására való kötelezését kéri az Alkotmánybíróságtól.

II. Az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala során a következő jogszabályokat vette alapul:

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„19. § (2) Az Országgyűlés a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit.

(3) E jogkörében az Országgyűlés

a) megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát;

b) törvényeket alkot;”

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

„28/C. § (5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

(...)

d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,”

2. Az Nsztv. rendelkezései:

„2. § Az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – hitelesítés céljából – be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz.”

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak,

e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

3. A Ve. rendelkezései:

„77. § (2) A kifogásnak tartalmaznia kell

a) a jogszabálysértés megjelölését,

b) a jogszabálysértés bizonyítékait,

c) a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,”

„117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III. A kifogás nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB

az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. Az Alkotmánybíróság a kifogás elbírálása során a következőket állapította meg.

Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének d) pontja kizárja a népszavazás tartását a kezdeményezők által népszavazásra feltenni kívánt kérdésben. Az Alkotmány említett rendelkezése alapján nem lehet népszavazást tartani az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről.

Az Alkotmánybíróság 25/2004. (VII. 7.) AB határozatában már értelmezte az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés d) pontját. E határozatában rámutatott: „Az Országgyűlés döntési jogkörébe tartozó szervezetalakító kérdésekről az Országgyűlés számos formában és minőségében dönthet. Alkotmányozó hatalomként az Alkotmányban szereplő állami szervtípusokat is alakíthatja, törvényhozóként az alkotmányban nem szereplő kérdésekben szabályozhat az Alkotmány keretei között. Szerveket hozhat létre, szüntethet meg, alakíthat át, de határozati formában is hozhat egyes – pl. a saját belső szervezetére vonatkozó – szervezetalakító döntéseket. Az Országgyűlés alkotmányozóként és törvényhozóként is szabályozhatja a saját létrejötté, működése szabályait. (...) Az OVB-nek, illetve az Alkotmánybíróságnak ezért esetről esetre kell eldöntenie, hogy a népszavazást kezdeményező által megfogalmazott kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozó szervezetalakítási kérdés-e.” (ABH 2004, 380, 385.)

Az Alkotmánybíróság ezen határozatából kitűnően valamely konkrét szerv vagy szervtípus létrehozására, átalakítására, illetőleg megszüntetésére irányuló kérdés minősíthető olyan szervezetalakítási kérdésnek, amelyre a népszavazás elrendelésének tilalma kiterjed. [106/2008. (IX. 18.) AB határozat, ABH 2008, 869, 874.]

A jelen eljárásban vizsgált kérdés alapján a választópolgároknak olyan törvénymódosításról kellene állást foglalniuk, amely megváltoztatná az Alkotmánybíróság székhelyét. A székhely meghatározása, illetve megváltoztatása szervezetalakítási (-átalakítási) kérdésnek minősül. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapította, hogy az államszervezeti döntés, így az Alkotmánybíróság székhelyére vonatkozó törvényi szabályozás is az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés d) pontjának hatálya alá tartozó kérdés, ezért népszavazás tárgyát nem képezheti.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az eljárása alapjául szolgáló kifogást nem találta megalapozottnak, azért az OVB.-t a jelen határozatban foglalt indokolással jóváhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 348/H/2010.

Az Alkotmánybíróság 132/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 160/2010. (III. 11.) OVB határozatát a jelen határozatban foglalt indokolással helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közlésezi.

Indokolás

- I. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján magánszemélyek kifogást nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 160/2010. (III. 11.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen. Az OVB vitatott határozatában megtagadta annak az országos népszavazási kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányának a hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés módosítsa az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényt oly módon, hogy az Alkotmánybíróság székhelye Esztergom helyett Budapest legyen?”

Az OVB határozatában az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatára hivatkozással rögzíti, hogy a kezdeményezők – a népszavazásra feltenni kívánt kérdés súlyát, jelentőségét, hatását tekintve – nem a népszavazás alkotmányos rendeltetésére, a közvetlen hatalomgyakorlás kivételességére, az állam életében betöltött szerepére és súlyára tekintettel jártak el. Az OVB határozatának indokolásában megállapította továbbá, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §-ának (1) bekezdésében foglalt egyértelműségi feltételnek. Az OVB ezért a Nsztv. 10. § b) és c) pontja alapján megtagadta a hitelesítést.

A kifogástevők álláspontja szerint az OVBh. jogszabálysértő, mert az OVB hatáskörét túllépve, jogsértő módon állapította meg a választási eljárás alapelveinek megsértését, illetve az Nsztv. 10. § b) és c) pontjában, valamint a 13. §-ában foglalt hitelesítést kizáró okok nem állnak fenn. Megítélésük szerint a kérdés megfelel a törvényi követelményeknek. A kifogástevők alapvető, országos jelentőségű kérdésnek tekintik, hogy az Alkotmánybíróság olyan valós székhellyel működjön, amelyet a vonatkozó törvény megállapít. Mindezek alapján a határozat megsemmisítését, és az OVB új eljárás lefolytatására való kötelezését kérik az Alkotmánybíróságtól.

- II. Az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala során a következő jogszabályokat vette alapul:

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„19. § (2) Az Országgyűlés a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit.

(3) E jogkörében az Országgyűlés

- a) megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát;
b) törvényeket alkot;”

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

„28/C. § (5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

(...)

d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalkítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,”

2. Az Nsztv. rendelkezései:

„2. § Az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – hitelesítés céljából – be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz.”

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak,
- e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

3. A Ve. rendelkezései:

„77. § (2) A kifogásnak tartalmaznia kell

- a) a jogszabálysértés megjelölését,
- b) a jogszabálysértés bizonyítékait,
- c) a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,”

„117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III. A kifogás nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. Az Alkotmánybíróság a kifogás elbírálása során a következőket állapította meg.

Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének d) pontja kizárja a népszavazás tartását a kezdeményezők által népszavazásra feltenni kívánt kérdésben. Az Alkotmány említett rendelkezése alapján nem lehet népszavazást tartani az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről.

Az Alkotmánybíróság 25/2004. (VII. 7.) AB határozatában már értelmezte az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés d) pontját.

E határozatában rámutatott: „Az Országgyűlés döntési jogkörébe tartozó szervezetalakító kérdésekről az Országgyűlés számos formában és minőségében dönthet. Alkotmányozó hatalomként az Alkotmányban szereplő állami szervtípusokat is alakíthatja, törvényhozóként az alkotmányban nem szereplő kérdésekben szabályozhat az Alkotmány keretei között. Szerveket hozhat létre, szüntethet meg, alakíthat át, de határozati formában is hozhat egyes – pl. a saját belső szervezetére vonatkozó – szervezetalakító döntéseket. Az Országgyűlés alkotmányozóként és törvényhozóként is szabályozhatja a saját létrejötté, működése szabályait. (...) Az OVB-nek, illetve az Alkotmánybíróságnak ezért esetről esetre kell eldöntenie, hogy a népszavazást kezdeményező által megfogalmazott kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozó szervezetalakítási kérdés-e.” (ABH 2004, 380, 385.)

Az Alkotmánybíróság ezen határozatából kitűnően valamely konkrét szerv vagy szervtípus létrehozására, átalakítására, illetőleg megszüntetésére irányuló kérdés minősíthető olyan szervezetalakítási kérdésnek, amelyre a népszavazás elrendelésének tilalma kiterjed. [106/2008. (IX. 18.) AB határozat, ABH 2008, 869, 874.]

A jelen eljárásban vizsgált kérdés alapján a választópolgároknak olyan törvénymódosításról kellene állást foglalniuk, amely megváltoztatná az Alkotmánybíróság székhelyét. A székhely meghatározása, illetve megváltoztatása szervezetalakítási (-átalakítási) kérdésnek minősül. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapította, hogy az államszervezeti döntés, így az Alkotmánybíróság székhelyére vonatkozó törvényi szabályozás is az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés d) pontjának hatálya alá tartozó kérdés, ezért népszavazás tárgyát nem képezheti.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az eljárása alapjául szolgáló kifogást nem találta megalapozottnak, azért az OVBh.-t a jelen határozatban foglalt indokolással jóváhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovic Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 588/H/2010.

Az Alkotmánybíróság 133/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának, illetve az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 161/2010. (III. 11.) OVB határozatát helybenhagyja.
Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 161/2010. (III. 11.) OVB határozatában magánszemélyek által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését megtagadta. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról az Országos Választási Bizottság székhelye Budapest; üléseit a megyék ABC sorrendjében a megyék székhelyén tartja, negyedévenkénti váltakozással?” Az OVB határozata indokolásában megállapította, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott egyértelműség követelményének. A kezdeményezés több, tartalmát tekintve egymástól eltérő alkérdést tartalmaz, ezért a választópolgároknak nincs lehetőségük azokról külön-külön véleményt nyilvánítani és arról döntést hozni. A kérdés azért sem egyértelmű, mert a nyelvtani szabályoknak sem felel meg. Az OVB határozatában azt is kifejtette, hogy álláspontja szerint a kezdeményezők – a népszavazásra feltenni kívánt kérdés súlyát, jelentőségét, hatását tekintve – nem a népszavazás alkotmányos rendeltetésére, a közvetlen

hatalomgyakorlás kivételességére, az állam életében betöltött szerepére és súlyára tekintettel jártak el, nem a népszavazás alkotmányos rendeltetésének megfelelően éltek népszavazáshoz való jogukkal, így a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani.

2. Az OVB határozata a Magyar Közlöny 34. számában, 2010. március 11-én jelent meg.

A kezdeményezők a törvényes határidőn belül kifogást nyújtottak be, melyben kérték, hogy az Alkotmánybíróság a 161/2010. (III. 11.) OVB határozatot semmisítse meg, és az OVB-t utasítsa új eljárásra.

A kezdeményezők szerint a határozat jogszabálysértő. Véleményük szerint a kérdésre a választópolgárok képesek egyértelműen válaszolni. A törvény a kérdés megfogalmazását nem köti a kérdés karakterszámának meghatározásához, és az országos népszavazási kérdés megfogalmazását sem kell, hogy megelőzze a választópolgárok továbbképzésben részesítése az adott jogterület anyagából. A választópolgárok tájékoztatására a választási kampány szolgál, ahol kifejthető, hogy milyen célt szolgál a kérdés, nevezetesen abban kívánják a választópolgárok egyetértését megszerezni, hogy az OVB országos jellegére tekintettel üléseit negyedévenként felváltva más-más megyeszékhelyen, illetve a fővárosban tartsa. Álláspontjuk szerint az OVB hivatalból eljárva, hatáskörét túllépve, jogszabálysértően állapította meg, hogy a kezdeményezők megsértették a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét, ezért annak a határozatból történő mellőzését kérik. Tartalmilag sem tekintik a határozatban foglaltakat valósnak, úgy vélik, hogy a döntés kizárólag a kérelmezők személye elleni támadásnak minősül, amely szubjektív indíttatású és sérti a kifogást tevők emberi méltóságát.

3. Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB határozata ellen beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdése a)–c) pontjaiban, illetve a Ve. 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, valamint, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.] Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

Az Alkotmánybíróság a határozattal szemben benyújtott kifogás érveit nem találta megalapozottnak. Az OVB a kifogásolt határozatban a Ve. 3. § d) pontjára is figyelemmel, az Nsztv. 10. § b) és c) pontjában foglaltak alapján jogszerűen tagadta meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ezért az Alkotmánybíróság az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve, az indokok helyességére tekintettel a 161/2010. (III. 11.) OVB határozatot helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 589/H/2010.

Az Alkotmánybíróság 134/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 339/2010. (IV. 23.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közlésezi.

Indokolás

- I. Magánszemély 2010. március 30-án országos népszavazási kezdeményezés tárgyában aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) hitelesítés céljából. Az aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy jogtalan fogva tartásért az állam által fizetendő nem vagyoni kártérítés ne lehessen kevesebb személyenként 3 millió Ft alaplójánál plusz a fogva tartás minden napjára számított 160 000 forintnál?”
Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését a 339/2010. (IV. 23.) OVB határozatával megtagadta. A határozat indokolása szerint a kérdés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, mely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.
Az OVB határozatában tükröződő álláspont szerint a kérdés megfogalmazása nem egyértelmű. Az OVB kifejtette a nem vagyoni kártérítés fogalmát és funkcióját, amelyből azt a következtetést vonta le, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel ellentétben az összegszerűség meghatározása nem lehetséges. Az indokolás ezen túl menően azt is tartalmazza, hogy a kérdés azt a téves látszatot kelti mintha a nem vagyoni kártérítés összege automatikusan járna, holott ez nincs így: személyhez kötött jellegéből adódóan csak személyesen érvényesíthető.
A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján a kezdeményező – a törvényes határidőn belül – kifogást nyújtott be az Alkotmánybírósághoz. A kifogásban a kezdeményező vitatva az OVB álláspontját, hivatkozott arra, hogy a kérdés egyértelmű, továbbá arra is, hogy a kérdés a lehetséges kártérítési összeg első határának meghatározására irányul.
- II.
 1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság – alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban – a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.
 2. Az OVB határozatában megállapította, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében rögzített egyértelműség követelményének. Az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve az Alkotmánybíróság a kifogást nem találta megalapozottnak, és a 339/2010. (IV. 23.) OVB határozatot az abban foglalt indokok helyességére tekintettel, azonos indokok alapján helybenhagyta.

3. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 728/H/2010.

Az Alkotmánybíróság 135/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Fővárosi Önkormányzatnak a hajléktalanok pénzbeli szociális ellátásáról és a szociális ellátás egyes kérdéseiről szóló 24/1997. (V. 22.) Főv. Kgy. rendelete 2. § (1) bekezdésének a 2005. augusztus 31-ig hatályos második mondata alkotmányellenes volt, ezért az a Fővárosi Bíróság által 22. K.33.615/2004/7. számú ítélettel jogerősen lezárt perben nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszként előterjesztett indítványában a Budapest Főváros Önkormányzatának a hajléktalanok pénzbeli szociális ellátásáról és a szociális ellátás egyes kérdéseiről szóló 24/1997. (V. 22.) Főv. Kgy. rendelet (a továbbiakban: Ör.) 2. § (1) bekezdése alkotmányellenességét megállapítását és megsemmisítését, valamint ezen jogszabályi rendelkezésnek a Fővárosi Bíróság 22.K.33.615/2004/7. számú jogerős ítéletével lezárt perben való alkalmazása kizárását kérte.

A támadott jogszabályi rendelkezés második mondata szerint „[a] szociálisan rászoruló személyeknek – a rendeletben foglalt feltételek fennállása esetén – egy alkalommal csak egy jogcímen állapítható meg segély.” Az indítványozó azt kifogásolta, hogy az Ör. támadott szakasza értelmében csak egy jogcímen kaphat pénzbeli ellátást, így például a rendszeres szociális segély mellett nem kaphat átmeneti segélyt, holott arra a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) értelmében jogosult lenne, hiszen az Sztv. átmeneti segélyt szabályozó 45. §-a „nem rendelkezik arról, hogy átmeneti segélyt csak azok számára lehetne megállapítani,

akik egyéb ellátásban nem részesülnek". Következésképpen az Ör. támadott jogszabályi rendelkezése ellentétes az Sztv. 45. §-ával, ami az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésének sérelmét jelenti.

2. Vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában nem az Ör. 2. § (1) bekezdésének egészét kérte megsemmisíteni, hanem csak annak a második mondatát tartotta alkotmányellenesnek, és az ügyet jogerősen lezáró ítéletében a bíróság is ezen bekezdés második mondatára hivatkozott az indokolásában. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányossági vizsgálatát az Ör. 2. § (1) bekezdésének második mondatára tekintettel folytatta le.
3. Az Alkotmánybíróság az eljárása során megállapította azt is, hogy az indítványozó által sérelmezett Ör.-t a jogerős bírósági ítélet 2005. május 10-én történt meghozatalát követően a fővárosi önkormányzat többször módosította, így 2005. szeptember 1-jei hatállyal a 2. § (1) bekezdését harmadik mondatával egészítette ki, amely a támadott második mondat – bár szövegszerűen az nem módosult – alkalmazhatóságára is kihatással volt. Megállapította az Alkotmánybíróság továbbá, hogy a fővárosi önkormányzat a hajléktalanok pénzügyi szociális ellátásának egyes kérdéseiről szóló 40/2009. (VII. 9.) Főv. Kgy. rendelete (a továbbiakban: Ör1.) 15. § (3) bekezdése az Ör.-t 2009. július 9-ével hatályon kívül helyezte. Az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés alkotmányosságának vizsgálatát kizárólag akkor végzi el, ha annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 261, 262.). A konkrét normakontroll két esetében, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdésében foglalt bírói kezdeményezés és 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján – mivel ilyenkor alkalmazási tilalom kimondására van lehetőség – az Alkotmánybíróság a már nem hatályos rendelkezés alkotmányellenességét is vizsgálja [10/1992. (II. 25.) AB határozat, ABH 1992, 72, 76.]. A jelen ügyben az indítvány az Abtv. 48. § alapján benyújtott alkotmányjogi panasz, ezért az Alkotmánybíróság az Ör. támadott rendelkezésének alkotmányosságát érdemben megvizsgálta. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az alkotmányossági vizsgálatát kizárólag az alkotmányjogi panasszal támadott – hatályon kívül helyezett – jogi rendelkezés tekintetében végezte el, és nem vonta a vizsgálat alá a jelenleg hatályos Ör1. 2. § (1) bekezdésének második mondatát, amely szövegszerűen megegyezik a támadott jogi rendelkezéssel.

- II.
 1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezése:
„44/A. (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”
 2. Az Sztv. indítványban hivatkozott jogszabályi rendelkezése:
„45. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározott átmeneti segélyt nyújt. Átmeneti segély pénzügyi tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható.
(2) Az átmeneti segély esetén az ellátás megállapításánál figyelembe vehető egy főre számított havi családi jövedelemhatárt az önkormányzat rendeletében úgy kell szabályozni, hogy az az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél, egyedül élő esetén annak 150%-ánál alacsonyabb nem lehet.
(3) Az átmeneti segély adható alkalmanként és havi rendszerességgel. Az alkalmankénti segély gyógyszer-támogatásként, illetve az egészségbiztosítás által nem vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként is megítélhető. A havi rendszerességgel adott átmeneti segély jövedelemkiegészítő támogatásként, rendszeres nevelési támogatásként, továbbá az önkormányzat rendeletében meghatározott más ellátási formaként is nyújtható.
(4) Elsősorban azokat a személyeket indokolt átmeneti segélyben részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások, különösen betegség, elemi kár miatt anyagi segítségre szorulnak.
(5) A fővárosban – ha a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzat másként nem állapodik meg – a hajléktalanok átmeneti segélyezése a fővárosi önkormányzat feladata.”
 3. Az Ör. támadott és alkotmányossági vizsgálat alá vett – a jogerős ítélet meghozatalakor hatályos – jogszabályi rendelkezése:
„2. § (1) (...) A szociálisan rászoruló személynek – a rendeletben foglalt feltételek fennállása esetén – egy alkalommal csak egy jogcímen állapítható meg segély.”

III.

Az alkotmányjogi panasz megalapozott.

Az indítványozó az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésének sérelmére alapította a panaszát. Az átmeneti segélyre – jelen esetre vonatkozó – jogszabályok összevetéséből az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.

Az Sztv. 45. § (2) bekezdése értelmében az átmeneti segély esetén az ellátás megállapításánál figyelembe vehető egy főre számított havi családi jövedelemhatárt az önkormányzat rendeletében úgy kell szabályozni, hogy az az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél, egyedül élő esetén annak 150%-ánál alacsonyabb nem lehet. Az Ör. – az alkotmányjogi panasszal érintett jogerős bírósági ítélet meghozatalakor hatályos – 7/A. §-a átvette majdnem szó szerint ugyanezt a rendelkezést, vagyis eszerint átmeneti szociális segélyt – a hajléktalanok lakhatásokhoz jutását támogató átmeneti segély kivételével – az a hajléktalan személy kaphatott, akinek a megélhetése más módon nem volt biztosított, mert nem volt jövedelme, vagy az egy főre számított havi jövedelme nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, egyedül élő esetében annak 150%-át. Ennek a szabálynak, valamint a támadott szabálynak az összevetése alapján megállapítható, hogy az a hajléktalan kaphatott átmeneti segélyt, akinek bármilyen más forrásból származó olyan rendszeres jövedelme volt, ami nem haladta meg a nyugdíjminimumot, illetőleg annak 150%-át. Az a hajléktalan viszont, akinek nem volt más jövedelme, csak rendszeres szociális segélyben részesült, akkor sem kaphatott átmeneti segélyt, ha a szociális segélyből származó bevétele mélyen alatta maradt ennek a jövedelemhatárnak. Ezt állította az indítványozó is.

Az Alkotmánybíróság az indítványt annak tartalma szerint bírálja el. Jelen esetben az Alkotmánybíróság megállapítása szerint az Ör. támadott jogi rendelkezése az Sztv. 45. § (2) bekezdésébe ütközően tesz különbséget az átmeneti segélyre jogosult hajléktalanok homogén csoportján belül, mivel ésszerű ok nélkül korlátozta az átmeneti segély igénybevételeének lehetőségét.

Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. 2. § (1) bekezdésének második mondatát, amely alkalmazása – összevetve az Ör. 7/A. §-ával – az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdését sértő alkotmányellenes megkülönböztetést eredményezett, az Sztv. 45. § (2) bekezdésébe, ezáltal pedig az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközőnek, azaz alkotmányellenesnek nyilvánította.

Mivel az Ör. egészét (beleértve a jelen határozatban vizsgált rendelkezését is) az Ör1. 2009. július 9-ével hatályon kívül helyezte, a rendelkezés megsemmisítésére nem kerülhet sor. Az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján azonban – amely az Abtv. 48. § (3) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz esetére is irányadó – az Alkotmánybíróságnak lehetősége van arra, hogy kizárja az alkotmányellenesnek ítélt jogszabályi rendelkezés konkrét ügyben való alkalmazását, ha azt a jogbiztonság, vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján megtiltotta az alkotmányellenes rendelkezésnek a Fővárosi Bíróság által 22.K.33.615/2004/7. számú ítélettel jogerősen lezárt perben való alkalmazását.

Az Alkotmánybíróság a határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételét a támadott jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességének megállapítására figyelemmel rendelte el.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 669/D/2005.

Az Alkotmánybíróság 136/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Kapuvár Város Önkormányzata képviselőtestületének az egyes helyi adókról szóló 48/2004. (XII. 20.) rendelet módosításáról szóló 36/2005. (XII. 20.) rendelete 2006. január 1. és 2007. június 30. között alkotmányellenes volt.
2. Az Alkotmánybíróság Kapuvár Város Önkormányzata képviselőtestületének az egyes helyi adókról szóló 48/2004. (XII. 20.) rendelet módosításáról szóló 36/2005. (XII. 20.) rendeletének megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Az indítványozó közigazgatási hivatalvezető törvényességi ellenőrzési jogkörében eljárva alkotmányértőnek találta Kapuvár Város Önkormányzata képviselőtestületének az egyes helyi adókról szóló 48/2004. (XII. 20.) rendelet (a továbbiakban: Ör.) módosításáról szóló 36/2005. (XII. 20.) rendeletét (a továbbiakban: Örm.), amely hatályon kívül helyezte az Ör. 11. § (6) bekezdését, valamint 18. § (4) bekezdését.
Az Ör. 11. § (6) bekezdése 2002. július 1-jétől 2007. június 30-ig terjedő időtartamra 50%-os telekadó-mentességet biztosított a Petőfi-major és az Ipari Park területére [az Ör. 18. § (4) bekezdése a 11. § (6) bekezdésével összefüggésben a Petőfi-major területét határozta meg]. A módosításra a hivatalvezető törvényességi észrevételt tett és megállapította, hogy a képviselő-testület döntése sérti az Alkotmánynak a jogállamiság és jogbiztonság követelményét biztosító 2. § (1) bekezdését, mivel az Örm. a telekadóra vonatkozó 5 éves adómentességet az Ör. által meghatározott időpont előtt szüntette meg. Az indítványozó az adókedvezmény, illetve az adómentesség megvonásáról rendelkező alkotmánybírósági határozatokra hivatkozva felhívta a képviselő-testület figyelmét arra, hogy a már megszerzett, rövid időtávra szóló adókedvezmények alkotmányos védelmet élveznek, így azoknak a határidő lejártát megelőző csökkentése, illetve megvonása általában alkotmányellenes. Minderre tekintettel azon adózók számára, akik a kedvezményt már megszerezték, a határozott időtartam lejártáig a kedvezményt hatályában fenn kellett volna tartani.
Miután a képviselő-testület a törvényességi észrevételben foglaltakat nem fogadta el, a hivatalvezető a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 99. § (2) bekezdés a) pontja alapján az Alkotmánybírósághoz fordult az Örm. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozva.
- II. 1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezése:
„2. § (1) A Magyar Köztársaság független demokratikus jogállam.”
- III. Az indítvány részben megalapozott.
 1. Az adókedvezményekkel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata során követett, első ízben a 61/1992. (XI. 20.) AB határozatban elvi érveléssel kifejtett álláspontja az, hogy az adókedvezményekre senkinek nincsen az Alkotmányon alapuló alanyi joga; az adókedvezmények megadása a jogalkotó mérlegelési jogkörébe tartozik, önmagában alkotmányossági problémát nem jelent. Az adókedvezményre vonatkozó jogszabályi rendelkezések vizsgálata során az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag annak a megállapítása tartozik, hogy a jogalkotó a mérlegelési jogkörében megállapított kedvezményekkel nem sért-e valamely alkotmányos rendelkezést. (ABH 1992, 280, 280–281.)
Az adókedvezmények megvonására vonatkozóan az Alkotmánybíróság korábbi határozatában megállapította; abból eredően, hogy az adókedvezményre senkinek sincs az Alkotmányon alapuló alanyi joga, az államnak jogában áll a korábban biztosított adókedvezmények mértékét, alkalmazási körét, igénybevételi lehetőségének időtartamát

a jövőre nézve korlátozni, sőt e kedvezményeket meg is szüntetni. Ez még akkor is így van, ha figyelembe vesszük, hogy az adókedvezmény sajátos gazdaságpolitikai ösztönző eszköz is lehet, amelynek alkalmazásával az állam bizonyos tevékenységi fajtákat vagy beruházásokat kíván támogatni, s ilyen esetben a kedvezmény utólagos mérséklése vagy megszüntetése kedvezőtlen helyzetbe hozza azokat, akik a hatályos jogszabály maradandóságában bízva – esetleg jelentős anyagi kockázatot vállalva – kezdték meg a kedvezménnyel ösztönzött tevékenységüket. [9/1994. (II. 25.) AB határozat, ABH 1994, 74, 76.]

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában az adókedvezmény korlátozását, megvonását tartalmazó jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességét a már megszerzett, határozott időre szóló adókedvezményeknek a határidő lejártát megelőző csökkentése, vagy megvonása esetén az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének sérelme alapján ítélte megállapíthatónak [16/1996. (V. 3.) AB határozat ABH 1996, 61, 68–70.; 33/1997. (V. 28.) AB határozat ABH 1997, 166, 171–172.]

Az Alkotmánybíróság jelen eljárásának tárgyát képező Örm. 1. §-a hatályon kívül helyezte az Ör. azon rendelkezését, amely 2002. július 1-től 2007. június 30. napjáig 50%-os kedvezményt biztosított az önkormányzat meghatározott területén a telekadó tekintetében. Az Örm. 2006. január 1-jén lépett hatályba, így a korábban biztosított kedvezmény megvonására az eredetileg meghatározott időpontot másfél évvel megelőzően került sor. Az Alkotmánybíróság ismertetett gyakorlata alapján így a meghatározott időre szóló adókedvezménynek a határidőt megelőzően történő megvonása a jogállamiság részét képező jogbiztonság elvébe ütközik, tehát sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését. Ennek alapján állapította meg az Alkotmánybíróság az Örm. alkotmányellenességét.

2. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint nem a módosító rendelkezéseket hatályba léptető, hanem a módosított rendelkezéseket magába foglaló (inkorporáló) jogszabályok rendelkezéseit vizsgálja. [8/2003. (III. 14.) AB határozat, ABH 2003, 74, 81.; 51/2004. (XII. 8.) AB határozat, ABH 2004, 679, 683.; 28/2005. (VII. 14.) AB határozat, ABH 2005, 290, 297.; 55/2008. (IV. 24.) AB határozat, ABH 2008, 525, 530.]

A jelen alkotmánybírói eljárás tárgyát képező Örm. hatályon kívül helyező normát tartalmaz, így valójában a módosított jogszabályhely „megsemmisítését” jelenti. Az Alkotmánybírósról szóló 1989. évi XXXII. törvény 40. §-a szerint ha az Alkotmánybíróság a jogszabály, illetőleg az állami irányítás egyéb jogi eszközeinek alkotmányellenességét állapítja meg, a jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközét teljesen vagy részben megsemmisíti. Hatályon kívül helyező norma esetén azonban az „inkorporált” jogszabályhely nem létezik, nincs megsemmisíthető jogszabályi rendelkezés. Megjegyzi az Alkotmánybíróság azt, hogy egy hatályon kívül helyező norma alkotmányellenességének megállapítása önmagában nem vezet a hatályon kívül helyezéssel érintett rendelkezések hatályának automatikus „feléledéséhez”, az Alkotmánybírósnak viszont valamely jogszabály „újbbóli hatályba helyezésére” hatásköre nincs, mert ez a jogalkotó kompetenciájába tartozik. (Lásd 1437/B/1995. AB határozat, ABH 1998, 616, 618.)

(A megsemmisítés lehetőségének fentiekben részletezett kizártságán túlmenően az alkotmányellenesség jogkövetkezményeinek elvi relevanciáját is viszonylagossá teszi az, hogy az Alkotmánybíróshoz 2007. május 9-én érkezett indítvány alapján vizsgált Örm. által hatályon kívül helyezett Ör.-beli rendelkezés által biztosított adókedvezmény mindössze 2007. június 30. napjáig terjedően érvényesült volna.)

Az elmondottak alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Örm. megsemmisítésére irányuló indítvány okafogyottá vált, ezért az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, többször módosított és egységes szerkezetbe foglalt 2/2009. (I. 12.) Tü. határozat (ABK 2009. január, 3.) 31. § e) pontja alapján az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint az eljárást megszüntette.

Az Alkotmánybíróság jelen határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét az alkotmányellenesség megállapítására tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: 543/H/2007.

Az Alkotmánybíróság 137/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Miskolci Megyei Jogú Város Önkormányzatának 31/2004. (IX. 29.) számú rendelete a fizető parkolási rendszerről alkotmányellenes, ezért azt a jelen határozat közzétételének napjával megsemmisíti.
2. Az Alkotmánybíróság a Miskolci Megyei Jogú Város Önkormányzatának a fizető parkolási rendszerről szóló 31/2004. (IX. 29.) számú rendelete 5. § (3) bekezdésének alkalmazását a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Pf.20194/2009. szám alatti peres eljárásban, 3. § (4) bekezdésének és 5. § (3) bekezdésének alkalmazását a Miskolci Városi Bíróság előtt folyamatban lévő 22.G.20047/2009. szám alatti peres eljárásban, illetve a 23.P.20036/2009. szám alatti peres eljárásban kizárja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Peres ügyben eljáró fellebbviteli tanács, valamint első fokon eljáró bírói tanácsok kezdeményezték, hogy az Alkotmánybíróság a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal semmisítse meg a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 31/2004. (IX. 29.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Ör.) 3. § (4) bekezdését, valamint 5. § (3) bekezdését, mivel azok magasabb szintű jogszabállyal ellentétes tartalommal bírnak, ezért az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe, illetve a 44/A. § (2) bekezdésébe ütköznek.

Indokolásukban kifejtették, hogy a parkolással – a Legfelsőbb Bíróság 2/2005. Közigazgatási és polgári jogegységi határozatának (a továbbiakban: KPJE, amelynek alkalmazhatóságát a Legfelsőbb Bíróság Jogegységi Tanácsa a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának vezetője által kezdeményezett eljárásában meghozott, 2009. december 8-án kelt 1/2009. Közigazgatási-polgári jogegységi határozatával kizárta, Magyar Közlöny 2009. december 28-án megjelent 192. szám), valamint 2/2006. Polgári jogegységi határozatának (a továbbiakban: PJE) értelmében – polgári jogi jogviszony jön létre, amely ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) hatálya alatt áll. Az Ör. a Ptk.-val ellentétesen szabályoz akkor, amikor a szolgáltatást igénybe vevő személy számára nem enged türelmi időt a parkoló jegy megvásárlására. A bírói érvelés szerint a Ptk. 277. § (4) bekezdése a szerződő felek számára együttműködési kötelezettséget ír elő, amely a parkolás esetében indokolja a parkolási jegy beszerzéséhez szükséges idő biztosítását. Amennyiben az Ör. türelmi idő nélkül, a parkolással egyidejű ellenőrzést tesz lehetővé a parkolás üzemeltető részére, úgy az Ör. a Ptk.-val ellentétesen szabályoz, azaz alkotmányellenes.

Az Ör. 5. § (3) bekezdése arra kötelezi az üzemeltető társaságot, hogy a pótdíjfizetési felszólítást a fizetés nélkül parkoló gépkocsi szélvédőjén helyezze el. Ez a rendelkezés ellentétes a Ptk. 214. § (1) bekezdése szerinti azon törvényi előírással, hogy a hatályos szerződéses nyilatkozatnak meg kell érkeznie a másik szerződő félhez. A szélvédő külső felületén elhelyezett fizetési felszólítás ugyanis nem nyújt kellő garanciát arra, hogy a szolgáltatást igénybe vevő valóban és időben értesülhessen a pótdíjfizetési felszólításról, mint az üzemeltető nyilatkozatáról.

Mivel az indítványok az Ör. ugyanazon szakaszainak alkotmányosságát egyező indokokkal vitatták, ezért az Alkotmánybíróság az indítványokat az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, többször módosított és egységes szerkezetbe foglalt 2/2009. (I. 12.) Tü. határozat (ABK 2009. január, 3., a továbbiakban: Ügyrend) alapján egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

- II. Az Alkotmány indítványokkal érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

Az Ör. támadott rendelkezései:

„3. § (4) A parkolás megkezdésével egyidejűleg a parkolójegy automatákból megvásárolt jegyet, a parkoló bérletet, a mozgásában korlátozott parkolási igazolványát, és a várakozás megkezdésének időpontját jelző tárcsát az első szélvédőn, vagy a mögött, a műszerfalon jól látható módon úgy kell elhelyezni, hogy annak érvényességéről az ellenőrzést végző személy megbizonyosodhasson.”

„5. § (3) Az 5. § (1) és (2) bekezdése által meghatározott esetekben a parkoló ellenőr a parkoló gépjármű szélvédőjén pótdíjfizetési felszólítást és készpénz átutalási megbízás nyomtatványt hagy, melyen feltünteti az ellenőrzés időpontját, a parkolás helyét, a gépkocsi rendszámát, a szabálytalanság megjelölését, a pótdíj megállapításához szükséges információkat.”

III. Az indítványok az alábbiak szerint megalapozottak.

1. Az Ör. az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdését felhatalmazó rendelkezésként megjelölve szabályozza Miskolc Megyei Jogú Város parkolási rendjét. A területi és tárgyi hatály meghatározása mellett, a rendelkezésre álló várakozó helyeket három, az előre megjelölt napszakokban díjfizetés ellenében, időben behatároltan használható zónára osztja. Az Ör. rendezi az így körülírt szolgáltatás ellenértékét, annak mértékét és módját is. Az utóbbi tekintetében egyidejűséget vár el a közlekedőtől, azaz a parkolással egyidejűleg köteles az ellenszolgáltatást megfizetni. Az Ör. rendezi az ellenszolgáltatás elmulasztásának jogkövetkezményeit is akként, hogy a jogszerűtlen parkolást pótdíj, illetve emelt mértékű pótdíj előírásával szankcionálja. Előírásai szerint a díj és pótdíj beszedése az üzemeltető (joga) és feladata, aki a szabályszerű parkolást egyebekben bármikor jogosult ellenőrizni. A jogosulatlan várakozás jogkövetkezményeiről pedig a jármű szélvédőjén elhelyezett pótdíjfizetési felszólítást hagy. Az Ör. rendelkezései szerint a szolgáltatás jogosulatlan igénybevétele esetén a pótdíjfizetés kötelezettje lehet a „parkolási igazolványt használó jármű vezetője” [5. § (2) bekezdés], avagy a „gépjármű tulajdonosa (üzemben tartója vagy használója)” is [5. § (4) bekezdés]. A szankció mértéke a felszólításnak a jármű szélvédőjén történő elhelyezése és a pótdíj megfizetése között eltelt időhöz igazodik, ugyanakkor bizonyos esetben – az adott zónára érvényes egy órai parkolásra szóló parkolójegy árának többszörösét kitevő – pótdíjat annak „törvényes kamataival” együtt kell megfizetni. Az Ör. egyértelművé teszi, hogy az üzemeltető a parkolóhely biztosításán túl nem köteles egyéb szolgáltatásra (pl. őrzés, károkért való felelősség), ugyanakkor a Miskolc Megyei Jogú Várossal megkötött szerződés alapján nevesíti a szolgáltatót a Régió Park Miskolc Kft. személyében.
2. Bár az indítványok az Ör. két rendelkezése tekintetében állították csupán a magasabb szintű jogszabállyal fennálló ellentétet, az Alkotmánybíróság – eddig gyakorlatának megfelelően, az indítványokban foglaltakat kiterjesztően értelmezve – szélesebb összefüggésben vizsgálta az alkotmányossági aggályokat. [3/1992. (I. 23.) AB határozat, ABH 1992, 329, 330.; 26/1995. (V. 15.) AB határozat, ABH 1995, 123, 124.; 2/1998. (II. 4.) AB határozat, ABH 1998, 41, 46.; 16/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 140, 153.; 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75, 77.; 67/2006. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2006, 971, 978.; 103/2008. (VII. 11.) AB határozat, ABH 2008, 1437, 1439.]

Az Alkotmánybíróság 109/2009. (XI. 18.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) megállapította a közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 15. § (3) bekezdésének, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 63/A. § h) pontjának, valamint a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályiról szóló 24/2009. (V. 11.) fővárosi közgyűlési rendelet alkotmányellenességét.

A testület döntése értelmében a parkolással létrejövő jogviszony az Alkotmány 58. § (1) bekezdése szerinti helyváltoztatás szabadságából levezetett közlekedés szabadságával áll összefüggésben, ezért a parkolással alapvetően közigazgatási jogviszony jön létre a véges javakkal gazdálkodó közútkezelő, azaz a tulajdonos önkormányzat képviselő testülete és a közlekedő között. Ugyanakkor a közút kezelő tulajdonosi helyzete nem teszi eleve alkotmányellenessé a „nyugvó közlekedés” [1068/B/2005. AB határozat, ABH 2008, 3174, 3176.] szerződéses viszonykenti kezelését sem. Ez utóbbi okfejtés tűnik ki a KPJE és a PJE indokolásából.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint az önkormányzat rendeletalkotási joga önkormányzati alapjog. Az alapjogot a helyi közutak és közterületek fenntartása tekintetében az Ötv. 8. § (1) és (4) bekezdése konkretizálja, míg az Ötv. 16. § (1) bekezdése a rendeletalkotási jogkört „a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok”, illetve törvény rendelkezéseinek végrehajtása körében teszi lehetővé. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában leszögezte, hogy a parkolás nem más, mint „a közterület közlekedési célú használata”, amely használatlal összefüggésben az önkormányzat, mint a közút kezelője állapítja meg a használat díját [31/1996. (VII. 3.) AB határozat, ABH 1996, 285, 289–290.]. A közutak közlekedési célú használatának szabályait a Kkt. rendezte, amelynek 15. § (3) bekezdése felhatalmazta a közút kezelőjét közút területén vagy a közút területén kívüli közterületen létesített,

illetőleg kijelölt várakozóhelyen díj és pótdíj szedésére. Az önkormányzat képviselő testülete, mint a közút kezelője tehát a „nyugvó közlekedés” feltételeit rendeletben állapíthatta meg, amely rendelet azonban elsődlegesen a Kkt. felhatalmazásán és csak másodlagosan az Ötv. rendelkezésein alapult.

Az Abh. – a jelen határozat alapjául szolgáló indítványokban, valamint a KPJE-ben és a PJE-ben foglaltakkal egyezően – megállapította, hogy amennyiben a törvényalkotó a bírói gyakorlatot követve és szemben az Alkotmánybíróság álláspontjával a parkolást közszolgáltatásnak tekinti, amelyet a közút kezelője szerződéses keretek között nyújt a közlekedőknek, abban az esetben az önkormányzati rendelet lényegében e szerződés feltételeit határozza meg. A személyek vagyoni viszonyait ugyanakkor a Ptk. szabályozza. Ezért az önkormányzati rendelet azon túl, hogy az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése értelmében nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal, a szerződéses viszonyok tekintetében a Ptk. 685. § a) pontja értelmében csak abban az esetben tekinthető jogszabálynak, amennyiben törvényi felhatalmazás alapján és annak keretei között alkotja azt meg az önkormányzat képviselő testülete. Így jöllehet a jogalkotásról szóló 1987. évi IX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 1. § (1) bekezdés f) pontja a jogszabályok között sorolja fel az önkormányzati rendeletet (a 2010. december 31. napjáig hatályos szövegezés szerinti „tanács rendeletet”), ám a Ptk. 226. § (1) bekezdésének megfelelően, a szerződés egyes tartalmi elemeit csak olyan önkormányzati rendelet (jogszabály) határozhatja meg, amely törvényi felhatalmazás alapján és a törvényi felhatalmazás adta keretek között szabályoz.

Az Abh. a jövőre nézve és a jogalkotásra határidő tűzésével megsemmisítette a – helyi – közútkezelőket parkolási díj és pótdíj szedésének elrendelésére felhatalmazó törvényi rendelkezéseket. A megsemmisítés okát a rendelkezés hiányosságaiban jelölte meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis a magánjogi keretek között nyújtott közszolgáltatások esetében a törvényi szabályozás a szükséges felhatalmazó jellegén túl garanciális jelentőségű is. Az önkormányzat a magánjogi keretek között nyújtott közszolgáltatás biztosítása tekintetében kettős feladatot lát el: helyi közhatalomként rendeletében szabályozza a közszolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételeit, ugyanakkor gazdasági érdeke fűződik e feltételrendszer kialakításához. A magánjogi viszonyok között jellemző szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyensúlyának biztosíthatósága, illetve a szolgáltatást szükségképpen igénybe vevő, kiszolgáltató helyzetben lévő fogyasztók érdekeit a semleges törvényalkotó által megszabott törvényi keretek biztosíthatják csupán. Ezért az Abh. értelmében törvénynek kell szabályoznia nem csak a szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződés ellenszolgáltatásra vonatkozó elemét, de e szerződéses viszony lényeges elemén túl a közfeladat gazdája (a Kkt. alapján a közútkezelő önkormányzat képviselő testülete) és a szolgáltatást nyújtó, adott esetben gazdasági társaság közötti szerződéses viszony lényeges elemeit is. Ebben a törvényi keretben alkothat végrehajtási jellegű rendeletet az önkormányzat.

Az Abh.-ban foglaltak törvényi konzekvenciáit vonta le az Országgyűlés a közterületi parkolás jogi feltételeinek megteremtése érdekében a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény módosításáról szóló 2010. évi XLVI. törvényben, és a közterületi parkolás jogi feltételeinek megteremtése érdekében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, valamint a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény módosításáról szóló 2010. évi XLVII. törvényben (Magyar Közlöny 2010. június 4. napján megjelent 93. száma).

3. A jelen indítványokban támadott Ör. – az Abh.-ban vizsgált fővárosi közgyűlési rendelethez hasonlóan – nem rendelkezik megfelelő törvényi felhatalmazással. Ezért az, hogy a szolgáltatás (parkolás) és ellenszolgáltatás (parkolási jegy megvásárlása) egyidejűségének 3. § (4) bekezdése szerinti előírása nem felel meg a Ptk. 277. § (4) bekezdésében, illetve a 280. § (2) bekezdésében foglaltaknak, avagy az Ör. 5. § (3) bekezdése esetlegesen nem tekinthető a Ptk. 214. § (1) bekezdése szerinti szerződéses nyilatkozatnak, csak megfelelő törvényi felhatalmazáson alapuló önkormányzati szabályozás esetében lenne vizsgálható.

Az Abh.-ban a testület – korábban kialakított gyakorlatára utalva – hangsúlyozta, hogy a felhatalmazó rendelkezés alkotmányellenessége kihat az azon alapuló jogszabály alkotmányosságára is. A KPJE-re és a PJE-re utalva megállapította azt is, hogy a fővárosi közgyűlés parkolási rendelete nem minősül az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerinti olyan „helyi közügynek”, amely szabályozására az önkormányzati képviselő testülete felhatalmazás nélkül jogosult lenne jogszabályt alkotni. Az Abh. ezen megállapításai a jelen eljárásban is irányadóak. A jelenlegi törvényi keretek között, megfelelő törvényi felhatalmazás hiányában ezért az Ör. nem csak az indítványokban megjelölt két rendelkezése tekintetében minősíthető aggályosnak. Ugyanezen okokból tartotta szükségletlennek az Alkotmánybíróság, az indítványokban megjelölt szakaszokon túl, az Ör. III.1. pontban részletezett más szabályainak hivatalbóli alkotmányossági vizsgálatát is.

Megjegyzendő továbbá, hogy az indítványok elbírálásának ideje alatt megszületett új törvényi – esetlegesen módosított önkormányzati – szabályozás nem befolyásolja az Ör.-rel szembeni alkotmányossági aggályokat.

A kezdeményező bírói tanácsok előtt folyamatban lévő eljárásokban ugyanis a jogviszonyokat azok keletkezésekor hatályos jogszabályi környezetben kell megítélni.

Az Alkotmánybíróság ezen indokok alapján és utalva az Abh.-ban foglaltakra is, az Ör.-t egészében semmisítette meg. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 42. § (1) és 43. § (1) bekezdései értelmében a megsemmisített jogszabály vagy annak rendelkezése „az erről szóló határozatnak a hivatalos lapban való közzététele napjától veszti hatályát, illetve nem lehet alkalmazni. A 43. § (2) bekezdés értelmében „[a] jogszabálynak vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközének megsemmisítése (...) nem érinti a határozat közzététele előtt létrejött jogviszonyokat, s a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket.” Az Alkotmánybíróság az Ör. alkotmányellenességét ex nunc állapította meg, ami az Abtv. hivatkozott rendelkezései szerint a már létrejött jogviszonyokat és azok megítélését nem érinti.

Az Alkotmánybíróság figyelemmel az Abtv. 43. § (4) bekezdésében kapott hatáskörére a kezdeményező bírák előtti eljárásokban a jogbiztonságra tekintettel kizárta az Ör. alkotmányellenes rendelkezéseinek alkalmazását.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkó Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 364/B/2009.

Az Alkotmánybíróság 138/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Egyetemes Elektronikus Hírközlési Támogatási Kassza működésére, felügyeletére, felhasználására, megszüntetésére és forrásaira vonatkozó részletes szabályokról szóló 134/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 2010. december 31. napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Az indítványozó az Egyetemes Elektronikus Hírközlési Támogatási Kassza működésére, felügyeletére, felhasználására, megszüntetésére és forrásaira vonatkozó részletes szabályokról szóló 134/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról szóló 352/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rmód.) egésze alkotmányellenességének megállapítását és keletkezésére visszaható hatályú megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól utólagos normakontroll indítvány keretében. Az indítványozó úgy vélte, hogy az Rmód. megalkotására törvényi felhatalmazás nélkül került sor, ugyanis az Rmód. az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 182. § (2) bekezdésének j) pontjától mint felhatalmazó rendelkezéstől, valamint magától az R. tárgyi hatályától is lényegesen eltér. A támadott jogszabály a szolgáltatók számára olyan kötelezettséget

ír elő, mely a „szolgáltatók gazdálkodásába való lényeges beavatkozást eredményez”, és melyek „teljesítése jelentős és indokolatlan költségekkel jár”. Hivatkozott arra is, hogy az Rmód. ellentétes „az azt előkészítő szakmai anyaggal is” mivel egy hatástanulmány szerint az egyetemes szolgáltatások az egyetemes szolgáltatók számára indokolatlan veszteségeket termelnek. Előadta, hogy az Rmód. kibocsátását nem előzte meg a tervezet közzététele és az érdekeltekkel történő egyeztetése sem, valamint kellő felkészülési időt sem biztosított a módosítás, melyet a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 27. § c) pontjával ellentétesnek vélt az indítványozó. Mindezek miatt az indítványozó úgy vélte, hogy az Rmód. a jogalkotás rendjét sérti, ezért az Alkotmány 7. § (2) bekezdésével ellentétes. Emellett arra is hivatkozott, hogy az Rmód. az Alkotmány 35. § (2) bekezdését is sérti, ugyanis az az Eht.-val mint magasabb rendű jogszabállyal ellentétes. Ennek indokaként előadta, hogy az Eht. 117. §-a alapján az egyetemes szolgáltatásokat a miniszter és a szolgáltató közötti szerződés alapján kell nyújtani, az Rmód. azonban ezzel ellentétesen úgy szól, hogy erre a szolgáltató szerződés megkötése nélkül lenne köteles. Az Alkotmánybíróság beszerezte a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter mint a Kormány elektronikus hírközlésért felelős tagja véleményét.

- II.
1. Az Alkotmánynak az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„7. § (2) A jogalkotás rendjét törvény szabályozza, amelynek elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„35. § (2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”
 2. Az R.-nek az indítvánnyal támadott és érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Kormány az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatóknak az egyetemes elektronikus hírközlési szerződésben vagy e rendeletben megállapított kötelezettsége alapján nyújtott, egyetemes szolgáltatásból adódó – az Eht. 121. § (1) bekezdése szerinti – pénzügyi terhei mérséklésére létrehozta az Egyetemes Elektronikus Hírközlési Támogatási Kasszát (a továbbiakban: Kassza).

(2) Az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatásokat az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatók és az elektronikus hírközlésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) közötti egyetemes elektronikus hírközlési szerződés alapján kell biztosítani. Az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatók nettó elkerülhető költségeit a jogszabályoknak megfelelően a Kasszából kell biztosítani.

(3) Amennyiben az egyetemes elektronikus hírközlési szerződés bármilyen okból úgy szűnik meg, hogy az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatások új vagy módosított egyetemes elektronikus hírközlési szerződés alapján nem biztosítottak, az egyetemes elektronikus hírközlési szerződés megszűnésekor kötelezett egyetemes szolgáltató az új szerződés létrejöttéig, legfeljebb azonban egy évig köteles az egyetemes szolgáltatásokat a szerződés szerinti változatlan feltételekkel biztosítani. Az egyetemes szolgáltatások nettó elkerülhető költségét a szerződés megszűnésekor hatályos jogszabályok szerint kell biztosítani a Kasszából.”

III. Az indítvány megalapozott.

1. Az indítványozó ténylegesen csupán az Rmód. 1. § (3) bekezdését támadta [mely az R. 2. § (3) bekezdéseként hatályosult], az Rmód. további rendelkezései tekintetében alkotmányossági aggályokat nem fogalmazott meg. Ugyanakkor az Rmód. egészét annak 3. §-a a kihirdetését követő napon, tehát 2009. január 1. napján hatályon kívül helyezte. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata, hogy nem a módosító rendelkezéseket hatályba léptető, hanem a módosított rendelkezéseket magába foglaló (inkorporáló) jogszabály rendelkezéseit vizsgálja [8/2003. (III. 14.) AB határozat, ABH 2003, 74, 81.], ezért az Alkotmánybíróság a vizsgálatot az R. 2. § (3) bekezdése, mint az indítvánnyal érintett, hatályos rendelkezés tekintetében végezte el.
2. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta meg, hogy a módosítás megalkotására volt-e a jogalkotónak törvényi felhatalmazása.

Az Eht. 182. § (2) bekezdésének j) pontja értelmében felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy az elektronikus hírközlés vonatkozásában az Egyetemes Elektronikus Hírközlési Támogatási Kassza (a továbbiakban: Kassza) létrehozására, működésére, forrásaira, felügyeletére, felhasználására és megszüntetésére vonatkozó részletes szabályokat rendelettel állapítsa meg.

Az Eht. 122. § (1) bekezdésével összhangban az R. 2. § (1) bekezdése alapján a Kassza feladata, hogy az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatóknak az egyetemes szolgáltatásból adódó pénzügyi terheit mérsékelje.

Az R. a Kassza szervezetére, kezelésére, számlavezetésére és pénzkezelésére, forrásaira, bevételeinek felhasználására, működésére, költségvetésére, könyvvezetésére és beszámolási kötelezettségére, valamint megszűnésére, illetve a Kasszából nyújtott támogatás igénybevételére, és a támogatás visszavonására vonatkozóan tartalmaz szabályokat. Ennek megfelelően az R. tárgyi hatálya – az R. címének megfelelően – a Kassza működésére, felügyeletére, felhasználására, megszüntetésére és forrásaira vonatkozó szabályokat tartalmazza.

Az indítványozó által támadott, az Rmód. által az R.-be iktatott szabály azonban nincs összhangban az R. tárgyi hatályát megállapító törvényi felhatalmazó rendelkezéssel, ugyanis e bekezdés egy, az egyetemes elektronikus hírközlési szerződés bármilyen okból történő megszűnésének esetére tartalmaz a szolgáltatókat terhelő kötelezettséget. Ugyanis azt mondja ki, hogy az egyetemes elektronikus hírközlési szerződés megszűnésekor kötelezett egyetemes szolgáltató az új szerződés létrejöttéig, legfeljebb azonban egy évig köteles az egyetemes szolgáltatásokat a szerződés szerinti változatlan feltételekkel biztosítani.

Ez a szabály tehát nem a Kassza működéséről, hanem az egyetemes elektronikus hírközlési szerződés megszűnése esetén fennmaradó szolgáltatási kötelezettségről rendelkezik. Mellékesen a támadott szabály tartalmazza ugyan, hogy a további egyetemes szolgáltatások nettó elkerülhető költségét a szerződés megszűnésekor hatályos jogszabályok szerint kell biztosítani a Kasszából, azonban a szabály lényegi tartalma a szerződés megszűnésének egyik esetére ír elő a szolgáltató számára még egy évi szolgáltatásnyújtási kötelezettséget.

A Kassza működésére vonatkozó felhatalmazás azonban még kiterjesztően sem értelmezhető akképp, hogy abba beletartozna az egyetemes elektronikus hírközlési szerződés megszűnésének esetére vonatkozó további szolgáltatási kötelezettség előírása. Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogalkotó a felhatalmazó rendelkezés kereteit túllépte, amikor a támadott jogszabályi rendelkezést megalkotta.

3. Emellett az Alkotmánybíróság azt is megvizsgálta, hogy a támadott rendelkezés ellentétes-e az indítványozó által hivatkozott okból az Eht. szabályaival.

Az Eht. 119. § (1) bekezdése értelmében amennyiben az ország teljes területén valamely szolgáltatáselem nem érhető el, a miniszter külön jogszabályban meghatározott eljárás keretében egyetemes szolgáltatót vagy szolgáltatókat jelöl ki. Magáról a kijelölési eljárásról az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltató kijelölésére vonatkozó szabályokról szóló 3/2004. (III. 4.) IHM rendelet (a továbbiakban: IHMr.) szól. Tartalmazza az ajánlattevőkre vonatkozó szabályokat, az ajánlati felhívást és annak tartalmát, az ajánlat benyújtását is. Az IHMr. 7. § (1) bekezdése szerint a miniszter az ajánlati felhívásban foglalt feltételeknek megfelelő ajánlatot benyújtó ajánlattevőkkel, valamint a kötelezett szolgáltatókkal egyetemes szolgáltatási szerződések megkötésére irányuló tárgyalásokat folytat. A kijelölt szolgáltatóval az Eht. 120. § (1) bekezdése alapján a miniszter egyetemes szolgáltatási szerződést köt. A 7. § (4) bekezdése alapján amennyiben a tárgyalások során a miniszter és az egyetemes szolgáltatóknak kijelölt kötelezett szolgáltató az egyetemes szolgáltatási szerződés valamely lényeges vagy a felek bármelyike által lényegesnek minősített feltételében nem tudnak megállapodni, illetve a kijelölt kötelezett szolgáltató a tárgyalásokon a miniszter felhívása ellenére nem vesz részt, a miniszter az Eht. 119. §-nak (1)–(2) bekezdése, a 120. §-ának (1) bekezdése, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 206. §-ának (1) bekezdése alapján a bírósághoz fordul a szerződés létrehozása és tartalmának megállapítása iránt.

Ez a szabályozás összhangban van az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/22/EK Irányelve (Egyetemes szolgáltatási irányelv) 8. cikkének (2) bekezdésével. Eszerint amikor a tagállamok az államterület egy részén vagy egészén egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel rendelkezőként jelölnék ki vállalkozásokat, ezt hatékony, tárgyilagos, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kijelölési mechanizmus alkalmazásával teszik, amelynek révén egyetlen vállalkozás sincs eleve kizárva a kijelölésből. Az ilyen kijelölési módszerek biztosítják, hogy az egyetemes szolgáltatást költséghatékony módon nyújtsák.

A támadott rendelkezés azonban ezekkel a követelményekkel ellentétes. A határozott időre kötött szerződés lejártát követően a szerződés megszűnik. Ennek megfelelően a fenti ajánlatkérést, a kijelölést és a szerződéskötési eljárást a szolgáltatókkal ismételten le kell folytatni. Az Eht. szabályai alapján az ettől való eltérés nem megengedett. A támadott rendelkezés viszont eltérő szabályozást tartalmaz, amikor a határozott idejű szerződés lejártát követően a szolgáltatókat további legfeljebb egy évig a szerződéses kötelezettségek teljesítésére rendeletben kötelezi. Ennek megfelelően az R. támadott szabálya az Eht.-val mint magasabb rendű jogszabállyal is ellentétes, ezért sérti az Alkotmány 35. § (2) bekezdését is.

Így az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 43. § (4) bekezdése alapján az alkotmányellenes jogszabályi rendelkezést – a jogbiztonságra való tekintettel – pro futuro hatállyal az Alkotmánybíróság megsemmisítette. Ennek megfelelően a jogalkotónak megvan a lehetősége arra, hogy 2010. december 31. napjáig a megsemmisített rendelkezés helyébe megfelelő alkotmányos szabályozást iktasson.

Mivel az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezés alkotmányellenességét a fentiek alapján megállapította, ezért az indítványban felhívott további éveket már nem vizsgálta.

Az Alkotmánybíróság határozatának Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 41. §-a alapján rendelte el.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 497/B/2009.

Az Alkotmánybíróság 139/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzatának a tulajdonában lévő közterületek használatáról és rendjéről szóló többször módosított 50/2001. (IX. 10.) számú rendelete 2. számú melléklet 1. d) pontjának a mozgóboltokra vonatkozó ötödik bekezdése alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Az indítványozó Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzatának a tulajdonában lévő közterületek használatáról és rendjéről szóló többször módosított 50/2001. (IX. 10.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) 2. számú melléklet 1. d) pontjának az ötödik bekezdésében foglalt, a mozgóboltokra vonatkozó díjtétel alkotmányellenességének megállapítását és e rendelkezés megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó, egy országos hálózattal rendelkező, mozgóbolti tevékenységet végző gazdálkodó szervezet indítványában kifejtette, hogy a támadott rendelkezéssel az önkormányzat „indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozza a mozgóbolti tevékenységet végző piaci szereplőket a többi kereskedőhöz képest”. A mozgóbolt vonatkozásában meghatározott díj ugyanis többszöröse egy hasonló területet elfoglaló épület vagy pavilon esetében fizetendő díjnak. Az indítványozó ezért az Alkotmány 9. § (2) bekezdésében deklarált gazdasági verseny szabadságának és a 70/A. §-ban foglalt diszkrimináció tilalmának megsértése miatt kezdeményezte az Ör. említett rendelkezése alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó az alkotmányellenesség alátámasztásaként hivatkozott az Alkotmánybíróság korábbi, hasonló tárgyban hozott határozataiban megfogalmazott következetes álláspontjára is.

II. 1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezése:

„9. § (2) A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

2. Az Ör. indítvánnyal érintett rendelkezése:

2. számú melléklet – hatályos 2009. január 1-től

(A mellékletben feltüntetett díjtételek az ÁFA-t tartalmazzák)

Sor-szám	Közterület foglalás célja	I. oszt. kiemelt	II. oszt. minősített	III. oszt. normál
1.	Kereskedelmi, szolgáltató és vállalkozási tevékenység			
a/1)	Pavilon jellegű épületben (max. 12 m ² nagyságú, egy légtérű építmény)			
	6 m ² -ig	2700 Ft/hó/m ²	2150 Ft/hó/m ²	1570 Ft/hó/m ²
	6–12 m ² -ig a 6 m ² feletti minden további m ² után			
a/2)	Egyéb épületben (több légtérű építmény, vagy 12 m ² -nél nagyobb egylégtérű építmény)			
	30 m ² -ig	1530 Ft/hó/m ²	860 Ft/hó/m ²	840 Ft/hó/m ²
	31–60 m ² -ig a 30 m ² feletti minden további m ² után	728 Ft/hó/m ²	412 Ft/hó/m ²	289 Ft/hó/m ²
	(...)			
d)	Alkalmi árusítás			
	(...)			
	Burgonya, hagyma, alma és mirelit termékek árusítása mozgóboltként használt teherautóról, kikapolás nélkül	6720 Ft/nap/kocsi	6720 Ft/nap/kocsi	6720 Ft/nap/kocsi

III. Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezte az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést, amelynek értelmében a Magyar Köztársaság területén az emberi, illetve az állampolgári jogok, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül minden személyt megilletnek. Következésképpen érvényesített álláspontja szerint a diszkrimináció tilalma elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. Abban az esetben, ha a megkülönböztetés nem emberi jog vagy alapvető jog tekintetében történt, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha az az emberi méltósághoz való jogot is sérti. Az Alkotmánybíróság ez utóbbi körben viszont kizárólag akkor ítéli alkotmányellenesnek a jogalanyok közötti megkülönböztetést, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási körbe tartozó jogalanyok között [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 77–78.; 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 282.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 203.].

Az Alkotmánybíróság azt is kimondta: a megkülönböztetés tilalma nem jelenti azt, hogy minden megkülönböztetés tilos. A hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie és az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztása szempontjait meghatározni [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.]. A diszkrimináció tilalmából tehát nem következik az, hogy az állam – a különböző élethelyzetekben lévőkre tekintettel – ne különböztethetne, feltéve, hogy ezzel az alkotmányos követelményeket nem sért. Az Alkotmánybíróság szerint az állam joga – és bizonyos körben kötelezettsége is –, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 282.; 74/1995. (XII. 15.) AB határozat, ABH 1995, 369, 373–374.]. A diszkrimináció vizsgálatánál tehát az első eldöntendő kérdés, hogy az adott szabályozás tekintetében állított megkülönböztetés egymással összehasonlítható alanyi körre vonatkozik-e [49/1991. (IX. 27.) AB határozat, ABH 1991, 246, 249.; 432/B/1995. AB határozata, ABH 1995, 789, 792.]. Az Alkotmánybíróság ebben az ügyben megállapította, hogy az adott szabályozás tekintetében a közterületi értékesítést végzők (a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 2. § 14. pontja) alkotnak homogén csoportot.

A közterület használatáért fizetendő díj, ahogyan azt az Alkotmánybíróság számos határozatában hangsúlyozta „a közterület használatának ellenértéke. Ennek megfelelően a közterület-használat díjának alapvetően a közterület-használat értékét befolyásoló tényezőkhez (a terület nagysága, a településen belüli elhelyezkedése, a használat módja, időtartama stb.) kell igazodnia. A közterület-használók között a közterület-használati díj mértéke tekintetében e tényezők alapján tett megkülönböztetés nem tekinthető alkotmányellenesnek” [120/2009. (XI. 20.) AB határozat, ABK 2009. november, 2015, 2016.].

A jelen ügyben az önkormányzat a közterület tényleges használatához képest jelentősen eltérő mértékben állapította meg a közterületi értékesítés után fizetendő közterület-használati díjat. Az ugyanolyan nagyságú helyet (8 m²) időlegesen elfoglaló mozgóbolt kb. három napi közterület-használatáért kell megközelítőleg ugyanannyit (20 160 Ft-ot) fizetni, mint egy pavilon, üzlet stb. egy havi közterület használatáért (20 960 Ft, ez utóbbit a legmagasabb díjtétellel számolva). Az Alkotmánybíróság korábban már azt is hangsúlyozta, hogy a „közterület-használat díjának olyan szabályozása, amely a közterület-használat értékét meghatározó tényezők azonossága esetén, a szolgáltatástól független, annak értékét nem befolyásoló szempontok alapján kirívóan magas díjfizetési kötelezettséget ír elő egyes vállalkozókra és ezzel megkülönböztetést tesz a közterületet használó vállalkozók között, önkényes, ezért alkotmányellenes” [38/1998. (IX. 23.) AB határozat, ABH 1998, 454, 456–457.]. Az Alkotmánybíróság a 21/2003. (IV. 18.) AB határozatban megerősítette, hogy alkotmányosan nem indokolható az a szabályozás, amikor a közterület-használati díjat olyan szempontokra alapítják, amelyek a közterület használatával nincsenek összefüggésben, s ezzel a díj mértéke tekintetében nem releváns szempont alapján, önkényesen, ésszerű indok nélkül tesznek megkülönböztetést a közterületet azonos feltételek mellett használó kereskedelmi, vendéglátó-ipari közterület-használók között (ABH 2003, 784, 789.).

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 2. számú melléklet 1. d) pontjának ötödik bekezdésében foglalt díjtétel indokolatlan különbséget jelent a közterületi értékesítést végzők között, ami így az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott diszkrimináció tilalmát sérti, ezért azt megsemmisítette. Mivel az Alkotmánybíróság az Ör. 2. számú melléklet 1. d) pontja ötödik bekezdése alkotmányellenességét az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe ütközése miatt megállapította, ezért az Alkotmány 9. § (2) bekezdése állított sérelmének vizsgálatát az eddigi gyakorlatát követve [31/1991. (VI. 5.) AB határozat, ABH 1991, 133, 136.] mellőzte. A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 984/B/2009.

Az Alkotmánybíróság 140/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a közúti árufuvarozáshoz és személyszállításhoz kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről szóló, 2009. július 31. napjáig hatályos

57/2007. (III. 31.) Korm. rendelet 4. §-ában foglalt 3. táblázat 4. sorszám alatti rendelkezés alkotmányellenes volt, ezért az a Zala Megyei Bíróság előtt 7. K. 20.905/2009. szám alatti perben nem alkalmazható.
Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. 1. Az indítványozó bíró az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-a alapján – a Zala Megyei Bíróság előtt 7. K. 20.905/2009. szám alatt folyamatban lévő per tárgyalásának felfüggesztése mellett – kezdeményezte a közúti árufuvarozáshoz és személyszállításhoz kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről szóló 57/2007. (III. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R1.) 4. §-ában foglalt 3. táblázat 4. sorszám alatti rendelkezés alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint a konkrét ügyben történő alkalmazásának kizárását. A támadott rendelkezés szerint 400 000 Ft. összegű bírságot köteles fizetni a járművezető, ha a vezetéshez kapcsolódó egyes tények (vezetés ideje, illetőleg pihenőidő) ellenőrzéséhez szükséges okmányok (adatok) hiányoznak.
- A bíró kezdeményezése indokolásában kifejtette, hogy ez a szabályozás nincs tekintettel a felelős személyre, valamint egyáltalán nem differenciál a cselekmények súlya szerint. Úgy véli továbbá, hogy a jogalkotó a társadalmi körülményeket nem hagyhatja figyelmen kívül a bírságösszegek meghatározása során. Ezzel összefüggésben egyrészt hivatkozik a gépjárművezetők havi bruttó átlagkeresetére, másrészt arra, hogy a szabálysértési és büntetőjogi szankciórendszerek bírságösszegével összevetve, a perbeli szankció aránytalan. A bíró nézete az, hogy a jogállamiság alkotmányos alapelve megköveteli a közigazgatási szankciók korlátainak meghatározását, mert e nélkül utat nyitna a jogalkotói önkénynek. Mivel ennek a támadott rendelkezés nem tesz eleget, a bíró álláspontja szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság (jogbiztonság) követelményét sérti.
- Az alapügyben a felperes külön hangoztatta, hogy bemutatni valóban nem tudta az ellenőrzéshez szükséges okmányokat, de azokat a későbbiekben fellelte. Ezt azonban az eljáró hatóságok nem ismerték el a bírság fizetése alóli kimentési okként.
2. A bíróság végzésének meghozatalát követően, 2009. augusztus 1. napjával a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R2.) 16. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte az R1.-t. Az R2. 16. § (1) bekezdése értelmében az új rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését követően elkövetett szabályszegések esetében kell alkalmazni. A hatálybalépést megelőzően elkövetett szabályszegések esetében pedig akkor kell alkalmazni, ha a bírság mértéke, illetve a bírság legmagasabb mértéke tekintetében kedvezőbb rendelkezést állapít meg. Az Alkotmánybíróság ennek figyelembevételével, az R2. 5. §-a és 4. melléklete alapján megállapította, hogy a bírói kezdeményezés alapügyében változatlanul az R1. 4. §-ában foglalt 3. táblázat 4. sorszám alatti rendelkezést kell alkalmazni, ebből következően ugyanez képezi az alkotmánybírósági eljárás tárgyát is.
- II. 1. Az Alkotmány felhívott rendelkezése:
„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam”
2. Az R1. támadott rendelkezése:
„4. § A Kkt. 20. §-a (1) bekezdésének c) pontjához kapcsolódóan a 3. táblázatban meghatározott összegű bírságot köteles fizetni az, aki az abban hivatkozott jogszabályi rendelkezést megsérti.

3. táblázat

Sorszám	Bírsággal érintett tevékenységek, okmányok	Jogszabályi hivatkozás	Bírság összege Ft-ban
4.	A járművezető: megszakítás nélküli folyamatos vezetés idejének; napi, heti vezetés idejének; napi, heti pihenőidejének ellenőrzéséhez szükséges okmányok (adatok) hiánya	3821/85/EGK tanácsi rendelet 15. cikk 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikk (5) bekezdés 2001. évi IX. törvény 10. cikk	400 000

III. Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette a bíró által támadott rendelkezés, és az annak alapjául szolgáló jogi szabályozás összefüggéseit. Ennek eredményeképpen az alábbiakat állapította meg.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvénynek (a továbbiakban: Kkt.) 2009. július 31. napjáig hatályban volt 20. § (1) bekezdés c) pontja a Kkt.-n kívül uniós jogszabályra és nemzetközi szerződésre hivatkozással teremtette meg a bírságfizetés törvényi alapját. A közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek, valamint a 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló kihirdetett Európai Megállapodásnak, továbbá magának Kkt.-nak a vezetési időre, a megszakításra és pihenőidőre vonatkozó rendelkezések megszegése bírságfizetési kötelezettséget eredményezett.

Ezen háttérjogszabályok – több más kötelezettség mellett – okmányok, adatok bemutatási kötelezettségét írták elő. Ezzel szemben a kiszabható bírság összegét meghatározó vizsgált rendelkezés az ellenőrzéshez szükséges okmányok (adatok) hiányát tekintette olyan körülménynek, amely megteremtette a bírságolás jogalapját. Az Alkotmánybíróság azt is észlelte, hogy az R2. – egyezően a háttérjogszabályok megfogalmazásával – már a bemutatási kötelezettség elmulasztása miatt („nem tudja bemutatni”) állapítja meg a bírságösszeget.

2. A kezdeményezést előterjesztő bíró hivatkozott ugyan a jogbiztonságra, de ezen belül nem nevesítette a normavilágosság követelményének megsértését. Ugyanakkor az előtte folyó eljárásban nyilvánvalóan releváns körülménynek minősül az okmányok „hiány”-ának értelmezése, vagyis annak megítélése, hogy az okmányok időközbeni fellelése minősíthető-e a jogsértést annuláló körülménynek. Ebből következően az R1. pontatlan, az irányadó normáktól eltérő szóhasználata olyan jogbiztonságot sértő tényezőnek minősül, amely jelentős mértékű bírságösszegek kiszabásánál önkényes jogalkalmazásra is lehetőséget teremtett.

Az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezte az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében rögzített jogállamiság alkotmányos elvét, és az annak szerves részét képező jogbiztonság követelményét. A jogbiztonság – amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság fontos eleme – megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon [26/1992. (IV. 30.) AB határozat; ABH 1992, 135, 142.]. A normavilágosság sérelme miatt alkotmányellenesség akkor állapítható meg, ha a szabályozás a jogalkalmazó számára értelmezhetetlen, vagy eltérő értelmezésre ad módot és ennek következtében a norma hatását tekintve kiszámíthatatlan, előre nem látható helyzetet teremt a címzettek számára, illetőleg a normaszöveg túl általános megfogalmazása miatt teret enged a szubjektív, önkényes jogalkalmazásnak. [Pl. 1160/B/1992. AB határozat, ABH 1993, 607, 608.; 10/2003. (IV. 3.) AB határozat, ABH 2003, 130, 135–136.; 1063/B/1996. AB határozat, ABH 2005, 722, 725–726.; 381/B/1998. AB határozat, ABH 2005, 766, 769.]

Az Alkotmánybíróság mindezekből következően megállapította, hogy az R1. 4. §-ában foglalt 3. táblázat 4. sorszám alatti rendelkezés megfogalmazása ellentétes volt az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményével. Az alkotmányellenesség folytán – élve az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglalt felhatalmazással – az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésnek az alkalmazási tilalom tekintetében is helyt adott, és megállapította, hogy az alkotmányellenes jogszabályi rendelkezés a Zala Megyei Bíróság előtt 7. K. 20.905/2009. szám alatt folyamatban lévő közigazgatási perben e határozat közzétételének napjától nem alkalmazható.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1301/B/2009.

Az Alkotmánybíróság 141/2010. (VII. 8.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Velence Város Önkormányzat Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 18/2008. (IX. 22.) rendelet 2. számú melléklet 6. pontja alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Az indítványozó Velence Város Önkormányzat Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 18/2008. (IX. 22.) rendelet (a továbbiakban: Ör.) 2. számú melléklet 6. pontjában megállapított, az alkalmi és mozgóárusításra vonatkozó díjtétel alkotmányellenességének megállapítását és e rendelkezés megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
Az indítványozó, egy országos hálózattal rendelkező, mozgóbolti tevékenységet végző gazdálkodó szervezet indítványában kifejtette, hogy a támadott rendelkezéssel az önkormányzat „indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozza a mozgóbolti tevékenységet végző piaci szereplőket a többi kereskedőhöz képest”. A mozgóbolt vonatkozásában is alkalmazott, a mozgóárusításra meghatározott díj (1700 Ft/m²/nap) ugyanis többszöröse egy hasonló alapterületű üzlet, fülke, pavilon esetében fizetendő (400–500 Ft/m²/hó) díjnak. Az indítványozó ezért az Alkotmány 9. § (2) bekezdésében deklarált gazdasági verseny szabadságának és a 70/A. §-ban foglalt diszkrimináció tilalmának megsértése miatt kezdeményezte az Ör. említett rendelkezése alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó az alkotmányellenesség alátámasztásaként hivatkozott az Alkotmánybíróság korábbi, hasonló tárgyban hozott határozataiban megfogalmazott következetes álláspontjára is.
- II.
 1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezése:
„9. § (2) A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát.”
„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”
 2. Az Ör. indítvánnyal érintett rendelkezése:
„2. sz. melléklet
A közterület-használatért fizetendő díjakról
1. a) Árusító és egyéb üzlet – fülke – pavilon által elfoglalt terület külső falsíkkal határoltan és a körüljáró járda, min. 80 cm szélességben 500 Ft/m²/hó
b) egyéb hozzátartozó terület 400 Ft/m²/hó
(...)
6. Alkalmi és mozgóárusítás 1700/m²/nap
(...)”
- III. Az indítvány megalapozott.
 1. Az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezte az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést, amelynek értelmében a Magyar Köztársaság területén az emberi, illetve az állampolgári jogok, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül minden személyt megilletnek. Következésképpen érvényesített álláspontja szerint a diszkrimináció tilalma elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. Abban az esetben, ha a megkülönböztetés nem emberi jog vagy alapvető jog tekintetében történt, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha az az emberi méltósághoz való jogot is sérti. Az Alkotmánybíróság ez

utóbbi körben viszont kizárólag akkor ítéli alkotmányellenesnek a jogalanyok közötti megkülönböztetést, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási körbe tartozó jogalanyok között [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 77–78.; 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 282.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 203.].

Az Alkotmánybíróság azt is kimondta: a megkülönböztetés tilalma nem jelenti azt, hogy minden megkülönböztetés tilos. A hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie és az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztása szempontjait meghatározni [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.]. A diszkrimináció tilalmából tehát nem következik az, hogy az állam – a különböző élethelyzetekben lévőkre tekintettel – ne különböztethetne, feltéve, hogy ezzel az alkotmányos követelményeket nem sérti. Az Alkotmánybíróság szerint az állam joga – és bizonyos körben kötelezettsége is –, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 282.; 74/1995. (XII. 15.) AB határozat, ABH 1995, 369, 373–374.]. A diszkrimináció vizsgálatánál tehát az első eldöntendő kérdés, hogy az adott szabályozás tekintetében állított megkülönböztetés egymással összehasonlítható alanyi körre vonatkozik-e [49/1991. (IX. 27.) AB határozat, ABH 1991, 246, 249.; 432/B/1995. AB határozata, ABH 1995, 789, 792.]. Az Alkotmánybíróság ebben az ügyben megállapította, hogy az adott szabályozás tekintetében a közterületi értékesítést végzők (a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 2. § 14. pontja) alkotnak homogén csoportot.

A közterület használatáért fizetendő díj, ahogyan azt az Alkotmánybíróság számos határozatában hangsúlyozta „a közterület használatának ellenértéke. Ennek megfelelően a közterület-használat díjának alapvetően a közterület-használat értékét befolyásoló tényezőkhöz (a terület nagysága, a településen belüli elhelyezkedése, a használat módja, időtartama stb.) kell igazodnia. A közterület-használók között a közterület-használati díj mértéke tekintetében e tényezők alapján tett megkülönböztetés nem tekinthető alkotmányellenesnek” [120/2009. (XI. 20.) AB határozat, ABK 2009. november, 2015, 2016.].

A jelen ügyben az önkormányzat a közterület tényleges használatához képest jelentősen eltérő mértékben állapította meg a közterületi értékesítés után fizetendő közterület-használati díjat. Az ugyanolyan nagyságú helyet elfoglaló mozgóárus (mozgóbolt) egy napi közterület-használatáért kell megközelítőleg ugyanannyit fizetni, mint egy üzlet, pavilon stb. háromhavi közterület-használatáért. Az Alkotmánybíróság korábban már azt is hangsúlyozta, hogy a „közterület-használat díjának olyan szabályozása, amely a közterület-használat értékét meghatározó tényezők azonossága esetén, a szolgáltatástól független, annak értékét nem befolyásoló szempontok alapján kirívóan magas díjfizetési kötelezettséget ír elő egyes vállalkozókra és ezzel megkülönböztetést tesz a közterületet használó vállalkozók között, önkényes, ezért alkotmányellenes” [38/1998. (IX. 23.) AB határozat, ABH 1998, 454, 456–457.]. Az Alkotmánybíróság a 21/2003. (IV. 18.) AB határozatban megerősítette, hogy alkotmányosan nem indokolható az a szabályozás, amikor a közterület-használati díjat olyan szempontokra alapítják, amelyek a közterület használatával nincsenek összefüggésben, s ezzel a díj mértéke tekintetében nem releváns szempont alapján, önkényesen, ésszerű indok nélkül tesznek megkülönböztetést a közterületet azonos feltételek mellett használó kereskedelmi, vendéglátó-ipari közterület-használók között (ABH 2003, 784, 789.).

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 2. számú melléklet 6. pontja indokolatlanul tesz különbséget a közterületi értékesítést végzők között, ami így az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott diszkrimináció tilalmát sérti, ezért azt megsemmisítette. Mivel az Alkotmánybíróság az Ör. 2. számú melléklet 6. pontja alkotmányellenességét az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe ütközése miatt megállapította, ezért az Alkotmány 9. § (2) bekezdése állított sérelmének vizsgálatát az eddigi gyakorlatát követve [31/1991. (VI. 5.) AB határozat, ABH 1991, 133, 136.] mellőzte.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Budapest, 2010. július 5.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 192/B/2010.

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1148/2010. (VII. 8.) Korm. határozata a 2010. május–június hónapokban kihirdetett veszélyhelyzetek időszakában felmerült védekezési költségekről és károk enyhítéséről

1. A Kormányt jogszabály alapján terhelő megtérítési kötelezettségek, vagy a Kormány által önként vállalt kárenyhítési döntések és azok összesített finanszírozási igénye az alábbi:

- a) a Kormány tudomásul veszi, hogy a védekezésben közreműködő állami szervek felmért és ellenőrzött, a kapott előleg figyelembevételével fennmaradó költségei mindösszesen 14 013 760 000 forint összeget tesznek ki. Ebből a Kormány 60%, de a jogszabályon alapuló személyi juttatásnál nem kevesebb – a 2010. évi központi költségvetés általános tartaléka terhére – előleget finanszíroz, összesen 9 212 190 000 forint összegben, az 1. mellékletben felsorolt állami szervek részére. A Kormány egyúttal felhívja a vidékfejlesztési minisztert, hogy a vízügyi szervek ezt követően fennmaradó, a későbbiekben finanszírozásra kerülő igényét tételesen vizsgálja felül.

Felelős: belügyminiszter
honvédelmi miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
vidékfejlesztési miniszter

Határidő: azonnal, illetve 2010. július 15.

- b) Az önkormányzatok igazolt és ellenőrzött védekezési költségeit a vis maior tartalék felhasználásának részletes szabályairól szóló 8/2010. (I. 28.) Korm. rendelet alapján téríti meg. A veszélyhelyzet kihirdetésében érintett megyékben a védekezés költsége mindösszesen 4 154 776 000 forint, melyből a Kormány jelenleg 50%-ot finanszíroz előleg formájában, összesen 2 077 388 000 forint összegben. A többi megye és a főváros igazolt és ellenőrzött védekezési költsége 885 055 000 forint, ennek a Kormány 70%-át téríti meg, és jelenleg 50%-át finanszírozza előlegként, összesen 309 769 000 forint összegben a 2. melléklet szerint, mindösszesen 2 438 358 000 forint összegben, a Költségvetési törvény IX. fejezete előirányzatai közötti átcsoportosítással.

Felelős: belügyminiszter
nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

- c) A Kormány elősegíti a megsemmisült, vagy helyreállíthatatlanul károsodott magán lakóingatlanokban élők legfeljebb a korábbi körülményeknek megfelelő elemi lakhatási feltételeinek megteremtését, kizárólag a biztosításból, vagy a más módon (pl. adományok) megtérülő károk felett összesen 3 170 000 000 forint összegben, melynek 50%-át 1 585 000 000 forintot – a 2010. évi központi költségvetés általános tartaléka terhére – előlegként biztosítja a 3. mellékletben foglaltak figyelembevételével.

Felelős: belügyminiszter
nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2010. augusztus 10.

- d) Az 1. pont a), illetve c) alpontjára tekintettel a Kormány felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a belügyminiszterrel és a közigazgatási és igazságügyi miniszterrel egyetértésben a jelzett összegek tekintetében a központi költségvetés általános tartaléka terhére készítsen előterjesztést.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
belügyminiszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő: azonnal, illetve 2010. augusztus 10.

2. A Kormány felhívja az érintett minisztereket, hogy soron kívül vizsgálják meg és kezdeményezzék a helyreállítási és újjáépítési feladatok engedélyezéséhez szükséges hatósági eljárások gyorsításának, illetékmentességének a lehetőségét.
Felelős: közigazgatási és igazságügyi miniszter
belügyminiszter
Határidő: 2010. július 8.
3. A Kormány felhívja a nemzeti erőforrás minisztert, hogy készítsen előterjesztést az „Út a munkához” központi munkaerő program vállalkozók által történő igénybevételei lehetőségének a biztosítására.
Felelős: nemzeti erőforrás miniszter
Határidő: 2010. július 8.
4. A Kormány felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség útján gyorsítsa fel a fejlesztési források felhasználását, és gondoskodjon a gyorsítást megalapozó jogszabályok előkészítéséről.
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: 2010. július 8., illetve folyamatos
5. A Kormány felhívja a vidékfejlesztési minisztert a szükséges védekezéssel (gátátvágással, vízkormányzással) összefüggésben okozott károk értékének meghatározására, annak ellenőrzését követően kormány-előterjesztés készítésére.
Felelős: vidékfejlesztési miniszter
Határidő: 2010. július 15.
6. A Kormány felhívja a belügyminisztert, valamint a közigazgatási és igazságügyi minisztert az önkormányzati kötelező feladatokat ellátó ingatlanokban keletkezett károk pontosítására és ellenőrzésére, ezt követően kormány-előterjesztés benyújtására a károk enyhítésének mértékére és módjára, külön központi fejlesztési program indítására vonatkozóan.
Felelős: belügyminiszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: 2010. július 29. (a károk ellenőrzésére)
7. Az 1. a) és c), valamint a 6. pontban megjelölt összegeket a biztosításból és más módon megtérülő összegek csökkentik.
8. A Kormány felhívja a belügyminisztert és a nemzeti fejlesztési minisztert az állami utakban, hidakban, kompokban, továbbá az önkormányzati utakban, hidakban keletkezett károk felmérésének befejezésére és ellenőrzésére, továbbá kormány-előterjesztés készítésére a károk enyhítésének módjára és mértékére vonatkozóan.
Felelős: belügyminiszter
nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: 2010. július 15.
9. A Kormány felhívja a vidékfejlesztési minisztert az agráriumban, továbbá a vízvédművekben keletkezett károk pontos felmérésére és ellenőrzésére, ezt követően kormány-előterjesztés benyújtására a károk enyhítésének mértékére és módjára vonatkozóan.
Felelős: vidékfejlesztési miniszter
Határidő: 2010. július 15.
10. A Kormány felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, valamint a közigazgatási és igazságügyi minisztert, hogy tegyenek javaslatot az árvízkárok enyhítésére, illetve a károsult roma lakosság lakáshoz juttatásához felhasználható európai uniós források átcsoportosítására, szükség szerint a jogszabályi előírások módosítására.
Felelős: közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: 2010. július 15.
11. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy egyes települések, magánházak kárainak helyreállítási keretösszegét határozza meg. A megállapított támogatási összegből képezzen az előre nem látható károsodások támogatására 10%-os központi tartalékot. A támogatás igénylésének feltételeit és rendszerét e határozat 4. melléklete tartalmazza.
Felelős: belügyminiszter
Határidő: 2010. július 15.

12. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy vizsgálja felül és határozza meg az árvízi veszély sújtotta területeken az építmények helyreállításának, felújításának településrendezési és építési követelményeit. Az árvízzel veszélyeztetett területeken megsemmisült lakóingatlanok újjáépítéséhez felkéri az önkormányzatokat telekcsera biztosítására.
Felelős: belügyminiszter
Határidő: 2010. július 15.
13. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy vizsgálja felül az építési engedélyezési eljárást a szakhatósági közreműködés lehetséges kiterjesztése, különös tekintettel a vízügyi és a polgári védelmi szakhatóság tekintetében.
Felelős: belügyminiszter
Határidő: 2010. július 15.
14. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy a külügyminiszterrel közösen kezdeményezze az EU Szolidaritási Alapból (EUSZA) való támogatás igénylését. Az Európai uniós források igénybevételeinek lehetőségével kapcsolatos uniós tárgyalásokon Magyarország képviselőjét a külügyminiszter és a belügyminiszter közösen látja el.
Felelős: belügyminiszter
külügyminiszter
Határidő: azonnal, 2010. július 17-ig
15. A Kormány felhívja a vidékfejlesztési minisztert, hogy vizsgálta meg az árvízi védekezés során kiépített önkormányzati ideiglenes védművek átmeneti tartós fenntartásának lehetőségét és módját.
Felelős: vidékfejlesztési miniszter
Határidő: 2010. december 31.
16. A Kormány felhívja a vidékfejlesztési minisztert, hogy vizsgálja meg a Vásárhelyi Terv végrehajtásának helyzetét, és a jelen árvízi helyzet tapasztalatai alapján kezdeményezze a Terv szükség szerinti módosítását, továbbfejlesztését.
Felelős: vidékfejlesztési miniszter
Határidő: 2010. december 31.
17. A Kormány felhívja a nemzeti erőforrás minisztert, hogy közmunkaprogram szervezésével támogassa a károsult lakóingatlanok újjáépítésével kapcsolatos bontási, romeltakarítási, kivitelezési munkákat.
Felelős: nemzeti erőforrás miniszter
Határidő: azonnal
18. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy részletes tájékoztató, minta önkormányzati rendelet és szerződés minta kiadásával segítse a helyreállítás és újjáépítés területi és helyi feladatainak szervezéséért felelős Megyei Védelmi Bizottság elnököket és polgármestereket a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 179/1999. (XII. 10.) Korm. rendelet 13. § (4), illetve 14. § (3) bekezdésben meghatározott felelősségük gyakorlásában.
Felelős: belügyminiszter
Határidő: azonnal
19. A Kormány felkéri a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei első és másodfokú építésügyi hatóságokat, hogy az engedély- vagy bejelentés-köteles építőipari munkálatokra vonatkozó kérelmeket soron kívül bírálják el, továbbá a tömeges lakóingatlan kárt elszenvedett településeken a kivitelezések előkészítésének időszakában kihelyezett építési hatóságokat hozzanak létre.
Felelős: a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervének Borsod-Abaúj-Zemplén megyében illetékes vezetője
Határidő: azonnal
20. A Kormány felkéri a polgármestereket, hogy vízügyi terület-alkalmassági vizsgálat és összehangolt bel- és külterületi vízgazdálkodási terv készítése mellett vizsgálják felül a vízjárta területeket és vizsgálják meg, hogy az újjáépítés, illetve a felújítás, helyreállítás szempontjából szükség van-e településrendezési eszköz módosítására vagy településrendezési sajátos jogintézmény (építési tilalom) alkalmazására.
21. A Kormány felkéri az érintett polgármestereket a károsult lakosság, továbbá – amennyiben a károk nagy számban érintenek kisebbségeket – a kisebbségi önkormányzatok képviselőinek részletes tájékoztatására.
22. A Kormány felkéri a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy elsősorban az érintett térségekben működő építőipari termelők, kereskedők, kivitelezők, vállalkozások közvetítésével segítsék a nagy számban jelentkező munkálatok gördülékeny végrehajtását.
23. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy tárgyalásokat folytasson és állapodjon meg a karitatív szervezetek vezetőivel a fedél nélkül maradt átmeneti elhelyezési, ellátási feltételeinek megteremtése, a helyi önkormányzatok

aránytalan terheinek csökkentése érdekében, illetőleg arról, hogy a karitatív szervezetek saját lehetőségeikkel támogassák a károsultak otthonteremtését, életvitelük normalizálását.

Felelős: belügyminiszter

Határidő: azonnal

24. A Kormány felkéri Borsod-Abaúj-Zemplén megye és az érintett települések önkormányzatait, hogy az adományok felhasználását a legszélesebb nyilvánosság és a teljes átláthatóság biztosításával végezzék. Az elosztás során részesítsék előnyben a fedél nélkül maradtak otthonhoz juttatását.
25. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy a Kós Károly Egyesülés és más társadalmi és szakmai szervezetek építéseiből jelöljön ki a legnagyobb kárt szenvedett településekre az önkormányzatok helyreállítást szervező munkájának támogatására építésvezetőt, és műszaki ellenőrt.

Felelős: belügyminiszter

Határidő: azonnal

Dr. Navracsics Tibor s. k.,
miniszterelnök-helyettes

1. melléklet az 1148/2010. (VII. 8.) Korm. határozathoz

Állami szervek védekezési költségei

ezer forint

Szervezet	Még finanszírozandó kiadások	Finanszírozás mértéke	Központi költségvetés által finanszírozásra javasolt összeg
Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	756 142	60%	453 685
Önkormányzati tűzoltóságok	442 223	100%	442 223
Büntetés-végrehajtás	42 687	84%	35 857
Rendőrség	2 276 015	87%	1 982 409
BM fejezet összesen	3 517 066	83%	2 914 174
HM	362 532	60%	217 519
VÁM	86 961	60%	52 177
Vidékfejlesztési Minisztérium Vízügy	9 735 706	60%	5 841 424
Vidékfejlesztési Minisztérium Megyei Szakig. Hivatal	29 200	60%	17 520
Nemzeti Erőforrás Minisztérium ÁNTSZ	235 308	60%	141 185
Nemzeti Erőforrás Minisztérium EKI	366	60%	220
Nemzeti Erőforrás Minisztérium OMSZ	41 138	60%	24 683
RÁH	5 482	60%	3 289
Egyéb fejezetek összesen	10 496 693	60%	6 298 016
Mindösszesen	14 013 760	66%	9 212 190

2. melléklet az 1148/2010. (VII. 8.) Korm. határozathoz

Önkormányzatok védekezési költségei

Megye	Védekezési igény és kérelem (forint)	Előleg aránya (%)	Támogatás (előleg forint)
Bács-Kiskun	114 550 816	50	57 275 408
Baranya	548 041 492	35	191 814 522
Békés	12 167 738	50	6 083 869
Borsod-Abaúj-Zemplén	2 413 919 919	50	1 206 959 960
Budapest	15 980 000	35	5 593 000
Csongrád	63 702 863	50	31 851 432

Megye	Védekezési igény és kérelem (forint)	Előleg aránya (%)	Támogatás (előleg forint)
Fejér	210 684 160	50	105 342 080
Győr-Moson-Sopron	65 944 795	50	32 972 398
Hajdú-Bihar	143 324 891	35	50 163 712
Heves	102 494 859	50	51 247 430
Jász-Nagykun-Szolnok	364 944 679	50	182 472 340
Komárom-Esztergom	156 802 141	35	54 880 749
Nógrád	128 238 977	50	64 119 489
Pest	416 514 283	50	208 257 142
Somogy	20 906 786	35	7 317 375
Szabolcs-Szatmár-Bereg	261 613 287	50	130 806 644
Tolna	119 527 471	35	41 834 615
Vas	0	0	0
Veszprém	26 403 003	35	9 241 051
Zala	357 200	35	125 020
Összesen:	5 186 119 360		2 438 358 232

3. melléklet az 1148/2010. (VII. 8.) Korm. határozathoz

Összedőlt, vagy nem helyreállítható lakóingatlanok

Megye	Település	Darab
BAZ	Edelény	24
BAZ	Felsőzsolca	173
BAZ	Gesztely	5
BAZ	Háromhuta	1
BAZ	Hernádkércs	12
BAZ	Hernádnémeti	5
BAZ	Kazincbarcika	1
BAZ	Onga-Ócsalános	6
BAZ	Ónod	24
BAZ	Rakaca	7
BAZ	Szendrő	17
BAZ	Szikszó	6
BAZ	Taktaharkány	2
BAZ	Vizsoly	1
Csongrád	Domaszék	1
Csongrád	Kistelek	1
Csongrád	Kübekháza	1
Csongrád	Ópusztaszer	1
Fejér	Sárkeresztúr	2
Győr-Moson-Sopron	Mezőőrs	1
Győr-Moson-Sopron	Böny	2
Komárom-Esztergom	Nagyigmánd	6
Somogy	Buzsák	1
Somogy	Csököly	1
Somogy	Kürtőspuszta	1
Somogy	Miklói	1
Somogy	Nagybajom	1
Somogy	Siófok	1
Somogy	Somogyacsa	1

Megye	Település	Darab
Somogy	Somogyaracs	1
Somogy	Somogydöröcske	1
Somogy	Szentgáloskér	1
Somogy	Tengőd	1
Tolna	Csikóstöttös	2
Tolna	Bikács	1
Tolna	Medina	2
Tolna	Szekszárd	2
Mindösszesen		317

4. melléklet az 1148/2010. (VII. 8.) Korm. határozathoz

A 2010. május–június hónapokban kihirdetett veszélyhelyzetek időszakában megsemmisült, vagy helyreállíthatatlanná vált lakóingatlanok tulajdonosai kárenyhítésének feltételei és rendszere

- A támogatást a helyi önkormányzatok igényelhetik a 2010. május–június hónapokban kihirdetett veszélyhelyzetek időszakában megsemmisült, vagy helyreállíthatatlanná vált lakóingatlanok tulajdonosai elemi lakhatási feltételeinek elősegítése céljából.
 - A támogatást a helyi önkormányzatok a károsodott lakóingatlanokban, a káresemény időpontjában tulajdonos vagy hasznélvezőként életvitelszerűen lakó károsultak elemi lakhatási feltételeinek biztosítására igényelhetik.
 - A támogatás felhasználható a károsult elemi lakhatási feltételeinek legfeljebb a rendkívüli időjárást megelőző állapot szerinti megoldására.
- Az egyes károsultak támogatásának feltétele, hogy
 - A károsodott ingatlan lakás céljára létesített és az ingatlan-nyilvántartásban lakóház vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott, vagy ilyenként feltüntetésre váró ingatlan. A támogatás kiterjedhet azokra a nem lakás céljára szolgáló lakóingatlanokra (üdülőre, nyaralóépületekre) is, amelyeket a tulajdonosa (hasznélvezője) a káreseményt megelőzően kizárólagos jelleggel – igazoltan – életvitelszerűen lakta, lakhatása más módon nem megoldható, bejelentett lakcíme a nem lakás céljára szolgáló ingatlan.
 - A károsodott ingatlan építési engedéllyel épült vagy fennmaradási engedéllyel rendelkezik, illetve vélelmezhető, hogy építése és használatba vétele megfelelt az akkor hatályos jogszabályoknak.
 - Az ingatlan a káresemény idején a tulajdonos, vagy hasznélvező által életvitelszerűen lakott volt, feltéve, hogy a tulajdonos, vagy a hasznélvező lakcíme a károsodott ingatlan címére van bejelentve. Ennek hiányában az életvitelszerű lakottság más hitelt érdemlő módon is bizonyítható. A feltétel alól mentesülhet az a tulajdonos, illetve hasznélvező, aki valamely átmeneti ok miatt nem lakta életvitelszerűen a károsodott ingatlant a káresemény időpontjában (pl. átmenetileg szolgálati lakásban lakik, tartós kórházi kezelés, vagy utógondozás alatt áll). Egy tulajdonos számára csak egy lakóingatlan vonatkozásában nyújtható támogatás.
 - A tulajdonos nyilatkozik arról, hogy az ingatlanra és a káreseményre a kár keletkezésének időpontjában volt-e érvényes biztosítása. Amennyiben a tulajdonos a kár keletkezésének időpontjában rendelkezett biztosítással, úgy nyilatkozik arról, hogy a biztosítónak a kárral összefüggő megállapításáról és a kártérítés folyósításáról soron kívül – a tudomásszerzéstől számított 2 munkanapon belül – tájékoztatja az önkormányzatot.
 - A tulajdonos vállalja, hogy a támogatás és a más módon megtérülő összeg (pl. adomány) felhasználásával, valamint saját forrásából az újjáépítést, vagy vásárlást haladéktalanul elvégzi.
- A településen károsodott egyes károsultaknak a jelen kormányhatározat elvei alapján képezett támogatási összegéből képződő települési keretösszeg elosztása a helyi önkormányzat szociális, vagy lakás célú, vagy a jelen támogatás felhasználását rögzítő rendeletében meghatározott rászorultsági elv alapján történhet. A belügyminiszter a feladatok végzését minta önkormányzati rendelet és szerződés minta kiadásával segíti.
 - Az önkormányzat soron kívül intézkedik arról, hogy a központi támogatás haladéktalanul eljusson az egyes károsultakhoz. A települési keretösszeg elosztása során a károsultak egyedi szociális helyzetét és rászorultságát, illetve önerejét, valamint a biztosításból megtérülő károkat figyelembe kell venni. Alapelve, hogy

- az öngondoskodásra hajlandó károsult nem kerülhet hátrányosabb helyzetbe, mint a biztosítással nem rendelkező károsultak.
- b) Az egyes károsultak vissza nem térítendő támogatásának összegét és módját megállapodásban kell rögzíteni. Az egyes károsultak támogatásáról a jegyző előterjesztésére a képviselőtestület dönt, a polgármester köti a megállapodást a károsulttal, a jegyző ellenjegyzésével.
 - c) A megállapodásban ki kell kötni a visszafizetési kötelezettséget a céltól eltérő felhasználás esetére. A megállapodásban rögzíteni kell az önkormányzat részéről a kivitelezéshez igazodó folyósítás időpontjait, a felhasználás célját, a rendeltetésszerű felhasználás igazolásának iratait, dokumentumait, meg kell határozni a nem rendeltetésszerű felhasználás jogkövetkezményeit. A megállapodásban ki kell kötni az első és másodfokú építésügyi hatóság ellenőrzési jogosultságát, meg kell jelölni a műszaki ellenőrt.
 - d) Az építőipari kivitelezési tevékenység építési szerződésben meghatározott ellenértéke pénzügyi fedezetének és a kivitelező által nyújtott biztosíték összegének kezelőjeként építetói fedezetkezelő jelölhető ki, az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendeletnek megfelelően.
 - e) Amennyiben a biztosításból és más módon meg nem térülő károk enyhítését követően a településen maradvány képződik, a belügyminiszter a maradványt más településre csoportosíthatja át, ennek hiányában a maradványt vissza kell utalni.
4. A megsemmisült, vagy gazdaságosan nem helyreállítható (hasonló ingatlan vásárlásánál nagyobb költséggel helyreállítható) lakóingatlanok pótlása lehetőleg az olcsóbb és gyorsabb megoldást nyújtó lakásvásárlással történhet.
- a) Új lakás építése elsősorban lakásvásárlás lehetőségének hiányában támogatható.
 - b) Egyedi tervezés helyett kapjon elsőbbséget a megsemmisült lakóépület kiviteli terve, annak hiányában títustervek alkalmazása, célszerűen a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. által működtetett országos illetékességű Dokumentációs Központ adattárából, illetve a Kós Károly Egyesülés ingyenes felajánlásából.
 - c) Támogatás meglévő, vásárolandó vagy építendő önkormányzati bérlakás bérbé adásával is nyújtható. Amennyiben a megsemmisült lakás engedély nélkül épült, bérlakás kiutalás megoldását kell alkalmazni.
 - d) A megsemmisült lakóingatlanok bontása a károsultat terheli. Ehhez az önkormányzatok közmunkaprogram szervezésével nyújthatnak támogatást. A kinyerhető, még felhasználható építési anyagokat a károsult tárolhatja és az ingatlana újjáépítésére hasznosíthatja. Az önkormányzatok gondoskodjanak a nem felhasználható építési anyagok deponálásáról.
5. A támogatás felhasználása:
- a) A támogatás felhasználható építőanyag, építési szolgáltatás vásárlására, lakóingatlan vásárlására, a kiválasztott tervek adaptálásának költségeire, a kivitelezéssel kapcsolatos eljárások díjazására.
 - b) Az önkormányzat lehetőség szerint éljen az építési szolgáltatás, a helyreállításhoz szükséges anyagok biztosításának, a kivitelező közvetlen kifizetésének a lehetőségével.
 - c) Az egyes károsultak támogatása, illetve a támogatás károsultak részére történő rendelkezésre bocsátása nem történhet készpénzben.
 - d) A felhasznált összegek pénzügyi számlákkal igazolt elszámolását össze kell kötni a kivitelezés műszaki ellenőrzésével. Csak a műszaki és pénzügyi elszámolást követően kerülhet sor a támogatás folytatására. A műszaki ellenőrzést az önkormányzat biztosítsa.
6. Elszámolás, ellenőrzés:
- a) Az önkormányzat a jelen kormányhatározat közzétételétől számított 5 munkanapon belül fényképfelvételt készít a károsodott ingatlanokról.
 - b) A károsult 2010. október 31-ig számlával igazoltan elszámol az önkormányzatnak a támogatás felhasználásáról.
 - c) Az önkormányzat 2010. november 15-ig helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja (melynek során fényképfelvételt is készít), hogy a károsult elszámolásának megfelel-e a károsult ingatlanon elvégzett helyreállítási munka.
 - d) A jegyző 2010. november 30-ig a Belügyminisztérium által számára előzetesen megküldött adatlapon ingatlanonként tételesen elszámol a központi támogatás felhasználásáról a Magyar Államkincstár területi szerve felé.
 - e) Az elszámolást két példányban a Magyar Államkincstár területileg illetékes szervéhez kell benyújtani. Az elszámolás egy példányát a Magyar Államkincstár területileg illetékes szerve tájékoztatásul a Belügyminisztériumhoz továbbítja az esetleges visszafizetési kötelezettség megjelölésével.

- f) A központi támogatás felhasználásának jogszerűségét a Magyar Államkincstár területileg illetékes szerve ellenőrzi, a Belügyminisztérium, a hivatásos katasztrófavédelmi szervezet, továbbá jogszabályban erre feljogosított szervek ellenőrizhetik.
- g) Az elszámolást követően az önkormányzat 15 munkanapon belül köteles a fel nem használt támogatásnak a központi költségvetésbe történő visszafizetéséről gondoskodni.

**A miniszterelnök 52/2010. (VII. 8.) ME határozata
az országos rendőrfőkapitány felmentéséről**

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 6. § (2) bekezdése alapján, a rendészetért felelős miniszter javaslatára

dr. Bencze József országos rendőrfőkapitányt e tisztségéből

– 2010. június 30-ai hatállyal –

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 53/2010. (VII. 8.) ME határozata
az országos rendőrfőkapitány kinevezéséről**

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 6. § (2) bekezdése alapján, a rendészetért felelős miniszter javaslatára

dr. Hatala Józsefet országos rendőrfőkapitánnyá

– 2010. július 1-jei hatállyal –

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 54/2010. (VII. 8.) ME határozata
a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatójának felmentéséről**

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 6. § (2) bekezdése alapján, a rendészetért felelős miniszternek a honvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben tett javaslatára

Dobokay Gábort, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatóját e tisztségéből

– 2010. június 30-ai hatállyal –

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 55/2010. (VII. 8.) ME határozata
a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatójának kinevezéséről**

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 12. § (1)–(2) bekezdése alapján, a rendészetért felelős miniszternek a honvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben tett javaslatára

dr. Boda Józsefet a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatójává

– 2010. július 1-jei hatállyal –

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 56/2010. (VII. 8.) ME határozata
az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatójának felmentéséről**

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságról szóló 289/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (4) bekezdése alapján, a nyugdíjpolitikáért felelős miniszter javaslatára

dr. Barát Gábort, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatóját e tisztségéből

– 2010. július 7-ei hatállyal –

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 57/2010. (VII. 8.) ME határozata
az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatójának kinevezéséről**

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságról szóló 289/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (4) bekezdése alapján,
a nyugdíjpolitikáért felelős miniszter javaslatára

dr. Mészáros Józsefet az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatójává

– 2010. július 8-ai hatállyal –

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 58/2010. (VII. 8.) ME határozata
a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete alelnökeinek kinevezéséről**

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 12. § (1) bekezdése alapján, a Felügyelet
elnökének javaslatára

Balogh Lászlót és dr. Sáray Évát a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete alelnökévé

– 2010. július 2-ai hatállyal – hatévi időtartamra

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Gál András Levente,
a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 1–3.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://kozlony.magyarorszag.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Bártfai-Mager Andrea ügyvezető igazgató.